

Jaarverslag en Jaarrekening 2023

van de centrale kas voor de predikantstraktementen
van de Protestantse Kerk in Nederland

uitgebracht door:

Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen

Utrecht, 8 mei 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
VERSLAG VAN DE BEHEERCOMMISSIE CENTRALE KAS PREDIKANTSTRAKTEMENTEN	3
Inleiding	3
Naam en vestigingsplaats	3
Werking centrale kas predikantstraktementen	3
Relatie met de Protestantse kerk	4
Vaststelling en goedkeuring	4
Kerncijfers	5
Bestuurlijk verslag	7
Opdracht van de Beheerscommissie	7
Doelstelling van de centrale kas predikantstraktementen	8
Verslag commissievergaderingen 2023	8
Beleid met betrekking tot de pensioenvoorziening	8
Beleid met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsvoorziening	9
Beleid met betrekking tot de verzuimbegeleiding bij ziekte	10
Beleid met betrekking tot de fiscale behandeling van de traktementen	10
Beleid met betrekking tot de omslagregeling en de centrale kas predikantstraktementen	11
Bezwaren en geschillen	12
Ondersteuning door de Dienstenorganisatie	12
Samenstelling commissies en bureau	13
Samenstelling Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen	13
Samenstelling Commissie ex artikel GR 5-20	13
Dienstenorganisatie	13
Toekomst	14
Begroting 2024	14
Belangrijke ontwikkelingen in 2024	16
Risicobeheer	16
Financieel resultaat	18
Resultaat 2023	18
Beleid reserves en normering	19
JAARREKENING 2023	20
Jaarrekening 2023 centrale kas predikantstraktementen	20
Balans per 31 december 2023	20
Staat van baten en lasten over 2023	21
Kasstroomoverzicht	24
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2023	25
Toelichting op de balans	30
Vaste activa	30
Vlottende activa	30
Algemene reserve	31
Vorzieningen	32
Kortlopende schulden	36
Financiële instrumenten	36
Gebeurtenissen na balansdatum	36
Toelichting op de baten en lasten	37

Bijdragen van gemeenten	37
Bijdragen van predikanten	39
Primaire arbeidsvoorwaarden	40
Secundaire arbeidsvoorwaarden	42
Sociale voorzieningen	45
Uitkeringen aan gemeenten	46
Kosten beheer en administratie	48
Rentebaten/-lasten	49
Goedkeuring	49
Overige gegevens	50
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	50
Statutaire bepaling resultaatbestemming	50

VERSLAG VAN DE BEHEERCOMMISSIE CENTRALE KAS PREDIKANTSTRAKTEMENTEN

Inleiding

Naam en vestigingsplaats

Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen
van de Protestantse Kerk in Nederland
Postbus 8504
3503 RM Utrecht
Telefoon: (030) 880 16 61
E-mail: predikantstraktementen@protestantsekerk.nl
Internet: www.protestantsekerk.nl/thema/arbeidsvoorwaarden-predikanten/
Bezoekadres: Joseph Haydnlaan 2a, 3533 AE Utrecht

Werking centrale kas predikantstraktementen

De werking van de centrale kas predikantstraktementen staat verwoord in artikel 6 van de generale regeling rechtspositie predikanten.

1. De uitgaven van de centrale kas voor de predikantstraktementen betreffen de uitgaven ten behoeve van de predikanten ter zake van
 - a. de betalingen als bedoeld in artikel 7-3
 - b. de wachtgeldregeling
 - c. de bijdragen van de gemeenten in de arbeidsongeschiktheidsvoorziening en pensioenvoorziening
 - d. de verzuimbegeleiding bij ziekte
 - e. de uitvoeringskosten die hiervoor worden gemaakt.
2. De inkomsten van de centrale kas worden verkregen uit een omslagheffing met de volgende componenten:
 - a. elke gemeente betaalt een basisbijdrage, die voor elke gemeente gelijk is;
 - b. per predikant betaalt een gemeente een basisbedrag naar rato van de werktijd, waarbij de bijdrage per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
 - c. per predikant in tijdelijke dienst betaalt een gemeente een opslag naar rato van de werktijd, waarbij de opslag per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
 - d. per predikant die als proponent in de gemeente beroepen is, ontvangt de gemeente voor de eerste vier jaar een korting naar rato van de werktijd, waarbij de korting per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
 - e. indien het traktement van de predikant wegens ziekte wordt verlaagd, worden de componenten als bedoeld in b, c en d met hetzelfde percentage verlaagd.
3. De omslagheffing wordt elk jaar vastgesteld door de beheercommissie, gehoord het georganiseerd overleg, op basis van een begroting van de verplichtingen in dat jaar, verminderd met eventuele opbrengsten van belegde kasgelden.
De omslagheffing wordt berekend op grond van gegevens die door de kerkenraden beschikbaar worden gesteld. Indien de gegevens niet of onvoldoende beschikbaar worden gesteld is de beheercommissie bevoegd de gegevens vast te stellen.

Door dit systeem van bijdragen:

- is de prijs van een predikant voor een gemeente stabiel: los van indexaties en eventuele restituties zijn er door de jaren heen voor een gemeente geen prijsstijgingen of -dalingen die samenhangen met het traktement van de eigen predikant;
- is de prijs van een predikant voor elke gemeente even hoog, waardoor er bij het beroepingswerk geen financiële prikkels of belemmeringen zijn (met uitzondering van de proponentenkorting);
- dragen de gemeenten gezamenlijk de kosten die zich incidenteel kunnen voordoen, zoals de kosten van de wachtgelden, de verhuiskosten bij emeritaat, de jubileumgratificaties, de arbodienst en dergelijke.

Relatie met de Protestantse kerk

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is overeenkomstig artikel 2 van de generale regeling rechtspositie predikanten van de Protestantse Kerk in Nederland onderdeel van de rechtspersoon Protestantse Kerk in Nederland.

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is gevestigd te Utrecht.

Vaststelling en goedkeuring

In overeenstemming met artikel 3-3 van de generale regeling rechtspositie predikanten legt de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen hierbij het bestuurlijk en financieel verslag 2023 van de centrale kas predikantstraktementen ter goedkeuring voor aan de kleine synode. Het financieel verslag wordt opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de rechtspersoonlijkheid bezittende Protestantse Kerk in Nederland, gevestigd te Utrecht.

Kerncijfers

Onderstaand enkele kerncijfers met betrekking tot de omvang van de populatie predikanten, de mobiliteit, het traktement en het beheer van de kas.

Kerncijfers predikanten	2023	2022	2021
Statistiek (omvang populatie)			
<i>Gemiddeld in het jaar</i>			
Aantal gemeenten	1.370	1.374	onb.
Aantal fte predikanten voor gewone werkzaamheden	1.088	1.148	1.222
Aantal fte hulpdiensten (via centrale kas)	49	29	4
<i>Per einde van het jaar</i>			
Aantal predikanten voor gewone werkzaamheden	1.258	1.318	1.438
Aantal fte predikanten voor gewone werkzaamheden	1.058	1.113	1.185
Gem. werktijd predikanten voor gewone werkzaamheden	84%	84%	82%
Aantal predikanten voor hulpdiensten (via centrale kas)	180	139	57
Aantal fte predikanten voor hulpdiensten (via centrale kas)	55	41	16
Gemiddelde werktijd bij hulpdiensten (via centrale kas)	31%	29%	28%
Aantal personen met wachtgeld	26	32	34
Traktement			
Gem. bruto traktement (BT+PV+VT+EJ)	76.868	73.893	72.256
Gem. aantal periodieken (0-20), incl. hulpdiensten	17,12	17,12	17,10

Kerncijfers beheer (x € 1.000)	2023	2022	2021
Balanstotaal	17.313	16.496	16.238
Baten	114.148	114.664	124.206
Lasten	113.875	117.386	128.081
Resultaat	273	-2.722	-3.875
Kosten beheer en administratie	504	445	464
t.o.v. het totaal der lasten (%)	0,4%	0,4%	0,4%
Personele lasten	339	303	327
Formatie (fte)	3,95	4,40	4,35

Bestuurlijk verslag

Onderstaand legt de Beheercommissie verantwoording af over:

- haar opdracht
- het in 2023 gevoerde beleid
- de samenstelling van de commissie
- de verwachtingen voor 2024

Opdracht van de Beheerscommissie

In artikel 3 van de generale regeling rechtspositie predikanten is de opdracht van de Beheercommissie als volgt geformuleerd.

1. De kleine synode laat zich ten behoeve van de uitvoering van de traktements- en pensioenregeling en ten behoeve van het beleid met betrekking tot de financiering van de predikantstraktementen en –pensioenen bijstaan door de beheercommissie centrale kas predikantstraktementen.
De beheercommissie bestaat uit vijf leden, benoemd door de kleine synode. De voorzitter wordt door de kleine synode aangewezen. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen eenmaal worden herbenoemd.
2. De beheercommissie heeft tot taak:
 - a. het adviseren van de kleine synode inzake:
 1. de financiering van de traktementen en de daarbij behorende voorzieningen;
 2. de keuze van de pensioenuitvoerder voor het ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen en van de verzekeraar voor de arbeidsongeschiktheidsuitkering;
 3. de vaststelling en wijziging van deze generale regeling;
 - b. het vaststellen van uitvoeringsbepalingen voor:
 1. de bijdragen van de gemeenten in de centrale kas predikantstraktementen (omslagregeling);
 2. de uitvoering en de financiering van de wachtgeldregeling;
 3. de aanvraag van wachtgeld;
 4. de re-integratieverplichtingen van de predikant met wachtgeld en de financiering van de re-integratie-inspanningen;
 5. de vergoeding van de traktementslasten bij opschorting van werkzaamheden als bedoeld in ordinantie 10-9-4 en bij vrijstelling van werkzaamheden in verband met onderzoek naar prediking en catechese als bedoeld in ordinantie 10-13 tot en met 15;
 - c. het beheren van de centrale kas predikantstraktementen, waaronder
 1. de vaststelling van de jaarlijkse begroting van baten en lasten;
 2. de vaststelling van de jaarlijkse rekening van baten en lasten;
 3. de vorming en aanwending van reserves en voorzieningen;
 4. de uitvoering en toepassing van de uitvoeringsbepalingen bij deze generale regeling;
 5. de betaling van de pensioenpremies en de premies voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering aan pensioenfondsen en verzekeraar.
 6. het toezicht op de uitvoering van de administratie door de dienstenorganisatie, waaronder de aan- en afmelding van deelnemersgegevens bij de pensioenuitvoerder en de verzekeraar voor het arbeidsongeschiktheidspensioen;
 - d. het onderhouden van de overeenkomsten met de pensioenuitvoerder, de verzekeraar voor het arbeidsongeschiktheidspensioen en de arbodienst;
 - e. het behandelen van bezwaren van gemeenten tegen opgelegde bijdragen in de centrale kas;
 - f. het behandelen van bezwaren van predikanten tegen de toekenning van periodieke verhogingen;
 - g. het benoemen van de leden van de commissie van drie als bedoeld in art. 20-3.
3. De beheercommissie legt de begroting, waarin de omslagheffing als bedoeld in artikel 6 is opgenomen, en de jaarrekening van de centrale kas ter goedkeuring voor aan de kleine synode. Tevens doet zij jaarlijks verslag van haar werkzaamheden aan de kleine synode.
4. De beheercommissie laat de aan haar opgedragen werkzaamheden voorbereiden en

uitvoeren door het daartoe aangewezen onderdeel van de dienstenorganisatie, dat ook zorg draagt voor publicatie van en voorlichting over de regeling.

Doelstelling van de centrale kas predikantstraktementen

In artikel 6 van de generale regeling rechtspositie predikanten is de doelstelling van de centrale kas predikantstraktementen als volgt geformuleerd.

1. De uitgaven van de centrale kas voor de predikantstraktementen betreffen de uitgaven ten behoeve van de predikanten ter zake van
 - a. de betalingen als bedoeld in artikel 7-3 (*het traktement en de vergoedingen met uitzondering van de vergoedingen voor vervoer, de werkkamer, de incidentele hulpdiensten en de verhuiskosten bij aanvaarding van het beroep*)
 - b. de wachtgeldregeling
 - c. de bijdragen van de gemeenten in de arbeidsongeschiktheidsvoorziening en pensioenvoorziening
 - d. de verzuimbegeleiding bij ziekte
 - e. de uitvoeringskosten die hiervoor worden gemaakt.
2. De inkomsten van de centrale kas worden verkregen uit een omslagheffing met de volgende componenten:
 - a. elke gemeente betaalt een basisbijdrage, die voor elke gemeente gelijk is;
 - b. per predikant betaalt een gemeente een basisbedrag naar rato van de werktijd, waarbij de bijdrage per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
 - c. per predikant in tijdelijke dienst betaalt een gemeente een opslag naar rato van de werktijd, waarbij de opslag per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
 - d. per predikant die als proponent in de gemeente beroepen is, ontvangt de gemeente voor de eerste vier jaar een korting naar rato van de werktijd, waarbij de korting per fulltime predikant voor elke gemeente gelijk is;
 - e. indien het traktement van de predikant wegens ziekte wordt verlaagd, worden de componenten als bedoeld in b, c en d met hetzelfde percentage verlaagd.
3. De omslagheffing wordt elk jaar vastgesteld door de beheercommissie, gehoord het georganiseerd overleg, op basis van een begroting van de verplichtingen in dat jaar, verminderd met eventuele opbrengsten van belegde kasgelden.
De omslagheffing wordt berekend op grond van gegevens die door de kerkenraden beschikbaar worden gesteld. Indien de gegevens niet of onvoldoende beschikbaar worden gesteld is de beheercommissie bevoegd de gegevens vast te stellen.
4. Na afloop van a) de opschorting van werkzaamheden als bedoeld in ordinantie 10-9-4 en b) de vrijstelling als bedoeld in ordinantie 3-19, indien deze vrijstelling verband houdt met een onderzoek naar de prediking en catechese van de predikant als bedoeld in ordinantie 10-13 tot en met 15, kan de kerkenraad van de gemeente bij de beheercommissie een schriftelijk verzoek indienen tot gedeeltelijke vergoeding van de traktementslasten, die zijn gemaakt tijdens genoemde periode. Voor de behandeling van en de beslissing op deze verzoeken stelt de beheercommissie regels vast.

Verslag commissievergaderingen 2023

In de uitvoering van bovenstaande opdracht vergaderde de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen in het verslagjaar 2023 vier keer. Onderstaand wordt per beleidsterrein beschreven wat besproken en besloten werd.

Beleid met betrekking tot de pensioenvoorziening

Medio 2023 heeft de Eerste Kamer der Staten Generaal ingestemd met de *Wet toekomst pensioenen*. Op 1 juli 2023 start de overgangsfase van enkele jaren waarin eerst werkgevers en werknemers met elkaar afspraken gaan maken over het aanpassen van hun pensioenregeling en daarna pensioenuitvoerders deze afspraken gaan uitvoeren.

In de *Wet toekomst pensioenen* zijn de afspraken vastgelegd die werkgevers, werknemers en het kabinet in 2019 met elkaar hebben gemaakt in het Pensioenakkoord. De wet kent 3 doelen: een aanvullend pensioen dat sneller stijgt, een persoonlijker en duidelijker pensioenopbouw, en een pensioenstelsel dat beter aansluit bij dat mensen niet meer 40 jaar bij 1 werkgever werken. Het uitgangspunt van de nieuwe wet blijft dat het pensioen gezamenlijk wordt opgebouwd en dat

financiële risico's met elkaar gedeeld worden. Werkgevers en werknemers leggen premie in, pensioenuitvoerders beleggen dat geld en keren de pensioenuitkeringen uit. Wat er verandert is het volgende.

- De afgelopen jaren gingen de meeste pensioenen niet of nauwelijks omhoog. In het nieuwe pensioenstelsel kunnen pensioenuitvoerders de opbrengst van hun beleggingen sneller gebruiken om de pensioenen te verhogen. Omgekeerd werkt het ook: als het flink tegenzit, kunnen de pensioenen ook omlaag. De nieuwe pensioenwet regelt wel dat er buffers zijn om dat zo veel mogelijk op te vangen.
- De nieuwe pensioenwet zorgt er ook voor dat het duidelijker en persoonlijker wordt hoeveel pensioen er is opgebouwd. Het pensioen van een deelnemer is voortaan alle premie die namens die deelnemer is betaald, plus het rendement dat dit geld heeft opgeleverd.
- Wat ook verandert, is dat de premie die werknemers betalen op elke leeftijd ten gunste komt van hun eigen pensioen. In het vorige systeem werd het meeste pensioen opgebouwd aan het einde van de loopbaan en was er een impliciete subsidie van jong naar oud. Een andere baan of werkloosheid had aan het eind van de loopbaan daardoor extra grote gevolgen. De nieuwe wet sluit op deze manier beter aan bij dat mensen tegenwoordig niet meer 40 jaar voor 1 werkgever werken.

De *Wet toekomst pensioenen* schrijft voor dat de nieuwe regels voor het pensioen uiterlijk 1 januari 2028 ingevoerd worden. De pensioenvoorziening van de predikanten is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Dit fonds is voornemens de nieuwe regels op 1 januari 2026 in te voeren. De Beheercommissie volgt de ontwikkelingen en zal op geëigende momenten de predikanten daarover informeren.

Beleid met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsvoorziening

Met Aegon is in het verslagjaar overlegd over de premie in 2024. In verband met de relatief geringe schade kon het premiepercentage teruggebracht worden naar 1,99% van de verzekerde loonsom. De premieontwikkeling is door de jaren heen als volgt geweest

jaar/jaren	premiepercentage
2012-2013	3,72%
2014-2015	3,16%
2016-2018 (na incidentele en voorwaardelijke korting van 0,59%-punt)	2,25%
2019-2021	2,93%
2022	2,78%
2023	2,09%
2024	1,99%

Voor 2024 zijn de samenwerkingsovereenkomst PKN-Aegon en de polisvoorwaarden geactualiseerd zonder dat dit gevolgen heeft voor de inhoud van de verzekering. De kenmerken van de verzekering zijn de WIA-conforme keuring en een arbeidsongeschiktheidspensioen dat 70% bedraagt van het verloren traktement.

Op 2 oktober 2023 is Aegon Schadeverzekering N.V. een juridische fusie aangegaan met ASR Schadeverzekering N.V. ASR neemt de samenwerkingsovereenkomst en de daarbinnen geldende polisvoorwaarden over.

Bijzondere aandacht vroeg het verloop van de keuringen. Waar 9 partijen een rol spelen in het proces liggen vertragingen op de loer. In het verslagjaar was daarvan enkele keren sprake. De hoop is dat de fusie met ASR hierin op termijn verbetering gaat brengen, omdat ASR minder rollen bij externe partijen belegt.

Beleid met betrekking tot de verzuimbegeleiding bij ziekte

Volgens het Verzuimprotocol Predikanten worden predikanten bij ziekte begeleid door een arbodienst, waarmee de Protestantse Kerk voor alle dienstdoende predikanten voor gewone werkzaamheden een

contract heeft gesloten. De Beheercommissie onderhoudt sinds 2015 een overeenkomst tot arbodienstverlening met arbodienst Perspectief Groep BV te Harderwijk.

De dienstverlening wordt jaarlijks geëvalueerd door middel van een enquête onder predikanten en scribae die met de arbodienst te maken hebben gehad. In 2023 waardeerden predikanten de dienstverlening met een gemiddeld cijfer van 7,42 (was 7,53 in 2022). De scribae gaven een gemiddeld cijfer van 7,20 (was 6,91 in 2022). De opmerkingen uit de enquête worden besproken in de jaarlijkse evaluatie.

Uit de verzuimregistratie van de arbodienst komen de volgende verzuimcijfers over de jaren 2021 tot en met 2023. De cijfers gaan over het aantal predikanten en het aantal verzuimdagen zonder rekening te houden met het arbeidspatroon of het werktijdpercentage. Verder gaat het alleen over het verzuim dat door de gemeenten bij de arbodienst is gemeld. Kortlopende ziektes die niet bij de arbodienst zijn gemeld, maken om die reden geen onderdeel uit van de cijfers.

Ziekteverzuim predikanten	2023	2022	2021
Aantallen:			
Nieuwe ziekmeldingen lopend jaar	76	110	107
Gem. verzuimduur (dagen in het jaar)	159	133	135
Afgesloten verzuimen	75	98	108
Gem. duur afgesloten verzuimen (dagen per verzuim)	253	209	215
Afkeuringen (gedeeltelijk of volledig)	2	5	5
Percentages:			
Verzuimfrequentie (meldingen/aantal pred)	5,61%	7,70%	7,01%
Verzuimpercentage (ziektedagen/dagen per jaar)	4,51%	4,14%	3,96%

Hoewel het aantal ziekmeldingen in 2023 behoorlijk afnam ten opzichte van 2022, is het verzuimpercentage gestegen. Dit komt doordat de gemiddelde verzuimduur behoorlijk toenam. Het registratiesysteem geeft geen verklaringen voor deze ontwikkelingen. Het aantal afkeuringen was in 2023 uitzonderlijk laag: 2.

Beleid met betrekking tot de fiscale behandeling van de traktementen

Renseigneringsplicht (melding van uitbetaalde bedragen aan derden)

In 2021 heeft de Belastingdienst nieuwe regels gesteld voor de aangifte van uitbetalingen aan derden (UBD). Volgens deze regels moeten opdrachtgevers met een loonheffingnummer aan de Belastingdienst opgeven welke bedragen zij hebben uitbetaald, die door de Belastingdienst worden gezien als 'resultaat uit overige werkzaamheden'. De nieuwe regels gelden met ingang van 2022. Aan de Belastingdienst is gevraagd in hoeverre de nieuwe regels ook gelden voor betalingen aan predikanten, zowel door de Beheercommissie (traktement en bepaalde vergoedingen) als door de lokale gemeenten (vergoedingen voor vervoer, werkkamer, verhuiskosten en incidentele hulpdiensten). De Belastingdienst wilde de vraag alleen behandelen via een zogenaamd vooroverleg. Daarbij moest de kerk de situatie uitleggen en zelf een standpunt innemen ten aanzien van de renseigneringsplicht. Met hulp van een fiscaal jurist heeft de Beheercommissie bij de Belastingdienst bepleit dat:

- de landelijke kerk geen renseigneringsplicht heeft, omdat zij niet de opdrachtgever van de predikant is;
- de landelijke kerk niet in staat is ten behoeve van de gemeenten de uitbetalingen te melden, omdat zij niet weet welke gemeenten wel en niet een loonheffingnummer hebben;

- de lokale gemeenten met een loonheffingnummer het traktement niet kunnen melden, omdat zij niet weten wat aan de predikant is uitbetaald;
- de lokale gemeenten de betaling van onkostenvergoedingen aan eigen of gastpredikanten niet hoeven te melden, omdat de omvang van de uitbetaalde bedragen niet in verhouding staat tot de moeite om de aangifte te doen. Bovendien krijgt de Belastingdienst geen volledig beeld, omdat niet alle gemeenten een loonheffingnummer hebben.

Op 19 september 2023 kreeg de Beheercommissie antwoord van de Belastingdienst. Het antwoord hield in dat:

- de Beheercommissie alle uitbetaalde traktementen en vergoedingen moet melden, omdat dit overeenkomt met de bedoeling van de wetgever en omdat de landelijke kerk door de werking van de omslagregeling predikantstraktementen in zeker opzicht gekwalificeerd kan worden als 'opdrachtgever' van de predikant (het feit dat sommige predikanten gebruik maken van de opting-in-regeling en dat sommige via arbeidsovereenkomst worden aangesteld als ambulante predikant onderstrept dit);
- de lokale gemeenten de aan eigen predikanten uitbetaalde onkostenvergoedingen moeten melden, omdat de vergoeding van onkosten niet is uitgesloten van de renseigneringsplicht en het wettelijk niet als ongelijke behandeling gezien kan worden dat gemeenten met een loonheffingnummer wel aangifte moeten doen en anderen niet;
- de lokale gemeenten de aan predikanten voor incidentele hulpdiensten uitbetaalde vergoedingen moeten melden, omdat de 'kleine' moeite van het aangeven niet opweegt tegen het 'grotere' belang van de Belastingdienst om de aangifte te ontvangen en het belang van de predikant om de uitbetaalde bedragen vooringevuld te vinden bij de belastingaangifte;
- de Beheercommissie en de lokale gemeenten ontheffing krijgen van de verplichting om aangifte te doen over het jaar 2022 op voorwaarde dat zij wel aangifte doen over de jaren vanaf 2023.

Op grond van deze uitspraak heeft de Beheercommissie in januari 2024 de in 2023 uitbetaalde bedragen gemeld bij de Belastingdienst.

In de circulaire van 2 januari 2024 heeft de Dienstenorganisatie de gemeenten met een loonheffingnummer erop gewezen dat zij opgave moeten doen van in 2023 aan predikanten uitbetaalde bedragen.

Onkostenvergoedingen en de opting-in-regeling

Naast de zaak van de uitbetaling aan derden heeft de Beheercommissie in het verslagjaar nagedacht over de vraag in hoeverre de onkostenvergoedingen aan predikanten die gebruik maken van de opting-in-regeling, belastingvrij verstrekt zouden kunnen en moeten worden. Predikanten die geen gebruik maken van de opting-in-regeling, kunnen de daadwerkelijk gemaakte onkosten aftrekken bij de belastingaangifte. Predikanten met de opting-in-regeling kunnen dit niet. Gelet op het geringe aantal predikanten met de opting-in-regeling en de (administratieve) rompslomp van uitzonderingen op de algemene regel heeft de Beheercommissie besloten geen specifieke maatregelen te treffen. Predikanten die kiezen voor de opting-in-regeling moeten beseffen dat zij een voordeel behalen door lagere kosten voor het woongenot of door de voordelen van de 30%-regeling, maar dat hier tegenover staat dat er een nadeel is doordat gemaakte onkosten niet kunnen worden afgetrokken.

Beleid met betrekking tot de omslagregeling en de centrale kas predikantstraktementen

Als het gaat om het debiteurenbeheer kan de commissie vaststellen dat de gemeenten doorgaans hun verplichtingen aan de centrale kas goed voldoen. Gemeenten met achterstallige betalingen worden actief gevolgd. Desnoods wordt met inschakeling van het classicaal college voor de behandeling van beheerszaken (CCBB) gekeken wat er gedaan kan worden om de schuldpositie ten aanzien van de kas op te heffen. In 2023 heeft één gemeente een achterstallige post uit 2017 voldaan, nadat het CCBB had verklaard pas een solvabiliteitsverklaring voor het beroepen van een nieuwe predikant te kunnen afgeven, als de openstaande post was voldaan.

Nu de tijd van negatieve spaarrentes voorbij is, heeft de Beheercommissie in 2023 besloten vier deposito's van € 1 miljoen aan te schaffen met verschillende looptijden. Door de verschillende looptijden kan elk jaar een vervallende deposito vervangen worden door een nieuwe deposito tegen de dan geldende tarieven (de zogenaamde vervalkalender of dakpanconstructie). De aanschaf van de deposito's bedreigt niet de noodzakelijke liquiditeit. De middelen kunnen worden aangewend uit de algemene reserve en de voorziening voor de wachtgelden.

Bezwaren en geschillen

Bezwaren van predikanten

In 2023 tekende één predikant bezwaar aan tegen de wijze waarop de Beheercommissie zijn belangen had behartigd bij de vrijwillige voortzetting van de pensioenopbouw bij wachtgeld. Onder meer op grond van dit bezwaar is besloten om predikanten met een wachtgeld niet langer te ondersteunen bij het aanvragen en onderhouden van de vrijwillige voortzetting van de pensioenopbouw. Predikanten kunnen zelf de vrijwillige voortzetting van de pensioenopbouw aanvragen bij het Pensioenfonds en de facturen daarvoor betalen. Na overlegging van de ontvangen facturen vergoedt de Beheercommissie aan de predikant het 'werkgeversdeel' van de premie. Deze nieuwe werkwijze legt de verantwoordelijkheid waar die hoort: het is de predikant die beslist of en hoe hij de pensioenopbouw vrijwillig wil voortzetten. Een tussenrol van de Beheercommissie bij de aanvankelijke aanmelding en bij de doorgifte van tussentijdse wijzigingen is niet bevorderlijk gebleken.

Meningsverschillen over toepassing van de generale regeling

In 2023 werd een zaak voorgelegd aan de Commissie als bedoeld in artikel 20 van de generale regeling. De zaak betrof de vergoeding voor de kosten van de werkkamer in de periode dat de predikant is vrijgesteld van werkzaamheden (ordinantie 3-19) en de ambtswoning al had verlaten. De Commissie stelde de predikant die het recht op de vergoedingen claimde, in het gelijk.

Ondersteuning door de Dienstenorganisatie

De Beheercommissie is in 2023 ondersteund door de Dienstenorganisatie in haar diverse geledingen:

- het team predikantstraktementen voor het beleid, de administratie van de traktementen en de wachtgelden, de uitvoering van het verzuimprotocol;
- het team Finance & Control voor de boekhouding, het debiteurenbeheer en het jaarwerk;
- het team Vitale Roeping voor de re-integratie-begeleiding van predikanten met een wachtgeld;
- het team Gemeentecontacten voor de voorlichting;
- het team Juridische Zaken voor kerkordelijke zaken;
- het team Personeel & Organisatie voor afstemming van het arbeidsvoorwaardenbeleid voor kerkelijke medewerkers enerzijds en predikanten anderzijds;
- het team Ambtelijke Ondersteuning voor de registratie van predikanten.

De afspraken over de inhoud van de dienstverlening en de prijs daarvoor zijn vastgelegd in een Service Level Agreement. Jaarlijks wordt de dienstverlening geëvalueerd in een gesprek tussen de directie van de Dienstenorganisatie en de Beheercommissie.

In 2023 zijn de gesprekken begonnen over de opvolging van de beleidsadviseur traktementen, die bij leven en welzijn in 2026 met pensioen zal gaan.

Samenstelling commissies en bureau

Samenstelling Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen

Volgens artikel 3 van de generale regeling rechtspositie predikanten bestaat de Beheercommissie uit vijf leden. Ultimo 2023 was de samenstelling van de commissie (in volgorde van zittingsduur) als volgt:

<i>naam en woonplaats</i>	<i>(her)benoemd</i>	<i>herbenoembaar</i>	<i>aflopend</i>
mr. drs. T.G.H. Spruyt te Gouda	23-03-2022		23-03-2026
drs. C. de Heer te Eindhoven, voorzitter	01-12-2020	01-12-2024	
mr. A. Bel te Veldhoven	30-09-2022	30-09-2026	
J. ter Keurs MScBA te Rijssen	01-07-2023	01-07-2027	
W. Getkate RA te Enter	01-07-2023	01-07-2027	

De leden van de commissie ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden anders dan een vergoeding voor vervoerskosten.

Aan de leden van de commissie zijn geen leningen, voorschotten en of garanties verstrekt.

Samenstelling Commissie ex artikel GR 5-20

Ultimo 2023 was de samenstelling van de Commissie van Beroep als volgt:

<i>naam en woonplaats</i>	<i>benoemd</i>	<i>op voordracht van</i>
mr. D.G. van Vliet te Woerden, voorzitter	04-02-2016	n.v.t.
ds. L.E. Bassa te Voorst	02-10-2022	Bond van Nederlandse Predikanten
mr. J. Kos te Oisterwijk	16-09-2009	Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer

De leden van de commissie ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden anders dan een vergoeding voor vervoerskosten.

Aan de leden van de commissie zijn geen leningen, voorschotten en of garanties verstrekt.

Dienstenorganisatie

De beleidsmatige, secretariële en administratieve ondersteuning van de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen geschiedt door de Dienstenorganisatie. Eind 2023 ondersteunden de volgende personen de commissie:

<i>naam</i>	<i>functie</i>	<i>afdeling</i>	<i>fte</i>
J. Voet	teamleider HR-traktementen	HR-traktementen	0,10
J. Runherd	beleidsadviseur traktementen	HR-traktementen	0,89
F.C.M. Scalzo	medewerker traktementen	HR-traktementen	1,00
S. Stam	medewerker traktementen	HR-traktementen	0,78
E. van As	reïntegratie-adviseur	Vitale Roeping	0,40
N.N.	assistent-controller	Finance & Control	0,10
N.N.	medewerker accounting	Finance & Control	0,60
N.N.	medewerker contactcentrum	Gemeentecontacten	0,08

Toekomst

Begroting 2024

In 2023 heeft de Beheercommissie aan de kleine synode de Jaarrekening 2022 en de Begroting 2024 voorgelegd. Die werden door de kleine synode in haar vergaderingen op respectievelijk 29 juni en 29 september 2023 goedgekeurd.

Baten (x € 1.000)	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2023	Begroting 2022
Basisbijdragen	480	447	448	482
Bezettingsbijdragen	110.434	109.766	110.989	114.424
Tijdelijke-dienst-opslagen	523	358	234	346
Vacaturebijdragen	0	0	0	0
Beschikbaarheidsbijdragen	0	0	0	0
Bijdragen wachtgeld	0	66	0	0
Bijdragen van gemeenten	111.437	110.637	111.671	115.252
Woonbijdragen predikanten	2.674	3.470	3.962	5.442
Bijdragen van predikanten	2.674	3.470	3.962	5.442
Totaal baten	114.111	114.107	115.633	120.694

Lasten (x € 1.000)	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2023	Begroting 2022
Basistraktement	48.480	47.541	48.133	49.132
Periodieke verhogingen	27.977	27.483	27.761	28.988
Tijdelijke-dienst-toeslag	383	253	172	254
Vakantietoeslag	6.147	6.022	6.085	6.270
Eindejaarsuitkering	6.378	6.248	6.313	6.505
Eenmalige uitkering	0	516	516	0
Primaire arbeidsvoorwaarden	89.365	88.064	88.980	91.149
Tegemoetkoming premie ZKV	5.251	5.292	5.199	5.467
Vergoeding bureaunkosten	1.426	1.435	1.491	1.599
Vergoeding vaklit./permanente educatie	1.083	1.150	1.111	1.185
Permanente educatie	586	448	500	595
Verhuiskosten bij emeritaat/overlijden	277	305	284	324
Jubileumgratificatie	179	1.155	210	202
Aanvulling AOP eerste jaar	2	0	2	0
Overlijdensuitkering	29	0	30	29
Suppleties predikanten	330	432	440	522
Secundaire arbeidsvoorwaarden	9.163	10.218	9.267	9.923
Wachtgeld PKN	775	581	1.050	1.200
Pensioenpremies PFZW	9.439	8.930	9.238	9.490
Pensioenpremies Aegon	1.791	1.753	2.379	2.586
Sociale voorzieningen	12.005	11.264	12.667	13.276
Uitkering gemiddelde woonbijdragen	2.674	3.446	3.962	5.442
Verleende proponentenkortingen	350	220	194	207
Vergoedingen ex artikel 24-8 GRRP	0	0	0	0
Restitutie bijdragen vorig jaar	0	0	0	0
Uitkeringen aan gemeenten	3.024	3.666	4.156	5.649
Kosten bureau traktementen	480	504	448	482
Arbodienst	124	156	115	140
Afboeking dubieuze debiteuren	0	3	0	0
Uitvoeringskosten AO-uitkeringen PFZW	0	0	0	0
Kosten beheer en administratie	604	663	563	622
Totaal lasten	114.161	113.875	115.633	120.619
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-50	232	0	75
Saldo rentebaten en -lasten	50	41	0	-75
Saldo van baten en lasten	0	273	0	0

Resultaatverdeling (x € 1000)	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2023	Begroting 2022
Algemene reserve	0	149	0	0
Reserve restitutie bijdragen	0	124	0	0
	0	273	0	0

Belangrijke ontwikkelingen in 2024

In het jaar 2024 bepalen naast het beheer van de centrale kas predikantstraktementen de volgende zaken de agenda van de commissie.

In de eerste plaats verwacht de Beheercommissie betrokken te zullen worden in fase 3 van het Project Ambtsvisie. In april 2023 aanvaardde de generale synode het rapport over de beroepsprofielen, waarna fase 3 van het Project is ingegaan met onder meer een Werkgroep Rechtspositie. De Beheercommissie verwacht door deze werkgroep geconsulteerd te worden. De uitkomsten van het project kunnen op termijn grote gevolgen hebben voor het werk van de Beheercommissie. Gaan de HBO-opgeleide pastors een kerkelijke rechtspositie via GR 5 krijgen? Hoe worden dan hun arbeidsvoorwaarden geregeld (zaak voor het Georganiseerd overleg)? Komt er voor hen een omslagregeling, zoals die er nu is voor de WO-opgeleide predikanten? Moet de Beheercommissie die uitvoeren? Welk overgangsrecht is hierbij nodig? Principebesluiten hierover worden voorzien in juni 2024. Daarna zal voor de Beheercommissie de eventuele implementatie van de genomen besluiten aan de orde komen.

In de tweede plaats verwacht de Beheercommissie initiatieven tot een betere afstemming van al het werk dat gedaan wordt ter ondersteuning van predikanten. De afstemming betreft:

- de bestuurlijke verantwoordelijkheden, zoals die belegd zijn bij de Beheercommissie, het Georganiseerd Overleg Predikanten en het bestuur van de Dienstenorganisatie
- de afdelingen van de Dienstenorganisatie, waaronder het HR-traktementen en Vitale Roeping
- de financiering via quotum, betaling voor dienstverlening en de omslagregeling predikantstraktementen.

Risicobeheer

Risicobeheer betekent het in kaart brengen van de risico's voor de organisatie, het maken van een inschatting van de waarschijnlijkheid dat een risico zich in de praktijk zal voordoen en de impact die dat voorval op de organisatie zal hebben. Vanuit deze inschattingen worden maatregelen bepaald gericht op het beheer van de gesignaleerde risico's.

De Beheercommissie heeft in 2022 haar financiële risico's onderzocht door op alle uitgaven- en inkomstenposten de risico's te inventariseren. Dit heeft geleid tot de conclusie dat er een algemene reserve voor het opvangen van risico's moet worden aangehouden van minimaal 4,8% en maximaal 6,6% van de jaarlijkse uitgaven.

Als het gaat om de 'belegging' van de financiële middelen, heeft de Beheercommissie gekozen voor de Stichting Kerkelijk Geldbeheer te Gouda (SKG). SKG verricht voor de Beheercommissie feitelijk de spreiding van het risico over meerdere banken. SKG heeft gekozen voor uitsluitend Nederlandse banken met een goede rating. Er zijn door SKG geen risicovolle beleggingen gedaan. Financieringen van SKG aan gemeenten zijn gedekt door hypothecaire zekerheid.

In operationele zin onderkent de Beheercommissie risico's in die zin dat het werk voor de commissie wordt uitgevoerd door een klein team van de Dienstenorganisatie. Binnen dit team is veel kennis van zaken bij enkele personen belegd. Uitval van deze personen betekent een risico. In een jaarlijks overleg met de directie van de Dienstenorganisatie wordt dit risico besproken en bewaakt. Bijzondere

aandacht is er de komende jaren voor de opvolging van de beleidsadviseur, die bij leven en welzijn in april 2026 met pensioen zal gaan.

Financieel resultaat

Resultaat 2023

Het financiële verslag 2023 eindigt met een voordelig saldo van € 272.833.
De verschillen tussen begroting en rekening kunnen als volgt in overzicht gebracht worden.

- lagere bijdragen dan begroot	rekening	begroting	afwijking
Bezettingsbijdragen	109.766.109	110.989.000	-1.222.891
Woonbijdragen predikanten	3.469.959	3.962.000	-492.041
Basisbijdragen	446.557	448.000	-1.443
nadeel	113.682.625	115.399.000	-1.716.375
+ hogere bijdragen dan begroot	rekening	begroting	afwijking
Tijdelijke-dienst-opslagen	358.238	234.000	124.238
Bijdragen voor wachtgelden	66.461	0	66.461
Rente baten / lasten	40.604	0	40.604
voordeel	465.303	234.000	231.303
+ lagere lasten dan begroot	rekening	begroting	afwijking
Pensioenpremies Aegon	1.752.812	2.379.000	626.188
Basistraktement	47.540.892	48.133.000	592.108
Uitkering gemiddelde woonbijdrage	3.446.021	3.962.000	515.979
Wachtgelden PKN	581.337	1.050.000	468.663
Pensioenpremies PFZW	8.929.835	9.238.000	308.165
Periodieke verhogingen	27.483.228	27.761.000	277.772
Eindejaarsuitkering	6.248.042	6.313.000	64.958
Vakantietoeslag	6.022.207	6.085.000	62.793
Bureaunkosten predikant	1.435.132	1.491.000	55.868
Centrale kosten permanente educatie	448.264	500.000	51.736
Overlijdensuitkering	0	30.000	30.000
Suppleties predikanten	432.485	440.000	7.515
Aanvulling AOP eerste jaar	0	2.000	2.000
voordeel	104.320.255	107.384.000	3.063.745
- hogere lasten dan begroot	rekening	begroting	afwijking
Jubileumgratificatie	1.155.027	210.000	-945.027
Tegemoetkoming premie ZVW	5.292.465	5.199.000	-93.465
Tijdelijke-dienst-toeslag	253.471	172.000	-81.471
Kosten bureau traktementen	504.195	448.000	-56.195
Kosten arbodienst	155.932	115.000	-40.932
Vakliteratuur en permanente educatie	1.149.879	1.111.000	-38.879
Proponentenkorting	219.796	194.000	-25.796
Verhuiskosten bij emeritaat/overlijden	305.100	284.000	-21.100
Afboeking dubieuze debiteuren	2.542	0	-2.542
Eenmalige uitkering	516.433	516.000	-433
nadeel	9.554.840	8.249.000	-1.305.840
totaal	rekening	begroting	afwijking
saldo baten	114.147.928	115.633.000	-1.485.072
saldo lasten	113.875.095	115.633.000	1.757.905
totaal saldo	272.833	0	272.833

Beleid reserves en normering

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen voert als beleid om een algemene reserve aan te houden van minimaal 4,8% en maximaal 6,6% van de begrote uitgaven in het komende boekjaar. Deze reserve dient om tegenvallers te kunnen opvangen die mogelijk ontstaan doordat:

- de kosten van de primaire arbeidsvoorwaarden als gevolg van onderhandelingen in het Georganiseerd Overleg Predikanten hoger uitvallen dan door de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen begroot;
- de kosten van secundaire arbeidsvoorwaarden, de wachtgelden en de overgangsmaatregelen hoger uitvallen dan de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen op grond van aannames uit het verleden begrootte. Met name met betrekking tot de wachtgelden zijn grote uitschieters denkbaar;

De reserve dient mede voor de voorfinanciering van de maandelijkse betaling van de traktementen, omdat de traktementen worden uitbetaald, voordat de gemeenten hun bijdragen betalen.

Op grond van de begroting 2024 wordt de norm per ultimo 2023 als volgt berekend.

Normering algemene reserve (x € 1,00)	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Begrote uitgaven komend jaar volgens vastgestelde begroting	114.111.000	115.633.000
Minimum		
- percentage	4,80%	4,80%
- bedrag	5.477.328	5.550.384
Maximum		
- percentage	6,60%	6,60%
- bedrag	7.531.326	7.631.778

JAARREKENING 2023

Jaarrekening 2023 centrale kas predikantstraktementen

Balans per 31 december 2023

Activa (x € 1,00)	Ref.	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Financiële vaste activa	1	3.000.000	0
Vaste activa		3.000.000	0
Vorderingen gemeenten en classes	2	3.579.382	2.482.651
Overige vorderingen	3	121.691	175.983
Liquide middelen	4	10.611.436	13.837.467
Vlottende activa		14.312.509	16.496.101
Totaal activa		17.312.509	16.496.101

Passiva (x € 1,00)	Ref.	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Algemene reserve	5	7.531.326	7.382.420
Reserve restitutie bijdragen	6	123.927	0
Eigen vermogen		7.655.253	7.382.420
Voorziening wachtgelden PKN	7	1.885.012	2.284.848
Voorziening jubileumgratificaties	8	952.664	0
Voorzieningen		2.837.676	2.284.848
Kortlopende schulden	9	6.819.581	6.828.834
Totaal passiva		17.312.509	16.496.101

Staat van baten en lasten over 2023

Baten (x € 1,00)	ref.	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Basisbijdragen	10	446.557	448.000	476.897
Bezettingsbijdragen	11	109.766.109	110.989.000	109.515.038
Tijdelijke-dienst-opslagen	12	358.238	234.000	246.211
Vacaturebijdragen	13	0	0	-55.861
Beschikbaarheidsbijdragen	14	0	0	-1.674
Bijdragen voor wachtgeld	15	66.461	0	6.456
Bijdragen van gemeenten		110.637.365	111.671.000	110.187.067
Woonbijdragen predikanten	16	3.469.959	3.962.000	4.477.096
Bijdragen van predikanten		3.469.959	3.962.000	4.477.096
Totaal baten		114.107.324	115.633.000	114.664.163

Lasten (x € 1,00)	ref.	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Basistraktement	17	47.540.892	48.133.000	47.203.390
Periodieke verhogingen	18	27.483.228	27.761.000	27.594.103
Tijdelijke-dienst-toeslag	19	253.471	172.000	152.613
Vakantietoeslag	20	6.022.207	6.085.000	5.994.749
Eindejaarsuitkering	21	6.248.042	6.313.000	6.220.856
Eenmalige uitkering	22	516.433	516.000	520.282
Primaire arbeidsvoorwaarden		88.064.273	88.980.000	87.685.993
Tegemoetkoming premie ZVW	23	5.292.465	5.199.000	5.065.236
Bureaunkosten predikant	24	1.435.132	1.491.000	1.494.854
Vakliteratuur en permanente educatie	25	1.149.879	1.111.000	1.164.461
Centrale kosten permanente educatie	26	448.264	500.000	379.761
Verhuiskosten bij emeritaat/overlijden	27	305.100	284.000	266.484
Jubileumgratificatie	28	1.155.027	210.000	152.206
Aanvulling AOP eerste jaar	29	0	2.000	0
Overlijdensuitkering	30	0	30.000	19.034
Suppleties predikanten	31	432.485	440.000	519.002
Secundaire arbeidsvoorwaarden		10.218.352	9.267.000	9.061.038
Wachtgelden PKN	32	581.337	1.050.000	711.052
Pensioenpremies PFZW	33	8.929.835	9.238.000	8.925.326
Pensioenpremies Aegon	34	1.752.812	2.379.000	2.222.116
Sociale voorzieningen		11.263.984	12.667.000	11.858.494
Uitkering gemiddelde woonbijdrage	35	3.446.021	3.962.000	4.435.395
Proponentenkorting	36	219.796	194.000	125.901
Vergoedingen ex artikel 24-8 GRRP	37	0	0	0
Restitutie bijdragen vorig jaar	38	0	0	3.592.379
Uitkeringen aan gemeenten		3.665.817	4.156.000	8.153.675
Kosten bureau traktementen	39	504.195	448.000	445.208
Kosten arbodienst	40	155.932	115.000	114.840
Uitvoeringskosten AO-uitk. PFZW	41	0	0	1.845
Afboeking dubieuze debiteuren	42	2.542	0	0
Overige lasten		662.669	563.000	561.893
Totaal lasten		113.875.095	115.633.000	117.321.093
Saldo uit gewone bedrijfsvoering		232.229	0	-2.656.930
Rente baten / lasten	43	40.604	0	-65.086
Saldo van baten en lasten		272.833	0	-2.722.016

Resultaatverdeling

Bestemming saldo lasten en baten (x € 1,00)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Saldo van baten en lasten	272.833	0	-2.722.016
Algemene reserve	148.906	0	870.370
Reserve restitutie bijdragen	123.927	0	-3.592.386

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht (indirecte methode) (x € 1,00)	Ref.	2023	2022
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	<i>nvt</i>	232.229	-2.656.931
<i>Aanpassingen voor</i>			
Mutatie voorzieningen	7/8	552.828	-154.254
Mutatie deposito's	1	-3.000.000	0
Mutatie in werkkapitaal	2/3/9	-1.051.692	2.824.153
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-3.266.635	12.968
Betaalde / (ontvangen) interest		40.604	-65.086
Kasstroom uit operationele activiteiten		-3.226.031	-52.118
Mutatie geldmiddelen		-3.226.031	-52.118

Verloop liquide middelen (x € 1,00)	2023	2022
Stand per 1 januari	13.837.467	13.889.585
Mutatie boekjaar	-3.226.031	-52.118
Stand per 31 december	10.611.436	13.837.467

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2023

Rechtspersoon

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen is onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland, gevestigd te Utrecht, Joseph Haydnlaan 2a, een kerkgenootschap dat is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 302.58.482.

Beschrijving van activiteiten

De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen voert de omslagregeling predikantstraktementen uit zoals beschreven in de generale regeling rechtspositie predikanten.

Continuïteit

Dit bestuurlijk en financieel verslag is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verslaggevingsperiode

Dit bestuurlijk en financieel verslag heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn Organisaties Zonder Winststreven die door de Raad voor de Jaarverslaggeving is gepubliceerd (richtlijn RJ 640).

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de Protestantse Kerk in Nederland en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Een actief of verplichting blijft echter op de balans verwerkt indien transacties niet leiden tot een belangrijke wijziging in de economische realiteit met betrekking tot het betreffende actief of verplichting. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit leidt tot het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Presentatie- en functionele valuta

Deze jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van het kerkgenootschap.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de Beheercommissie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vorderingen, overlopende activa en overige activa

Vorderingen worden *bij* eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden *na* eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectievere rentemethode, verminderd met het bijzondere waardevermindingsverlies..

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Eigen vermogen

Het vermogen van de kerk heeft een bijzonder karakter. De Protestantse Kerk in Nederland is gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen. De presentatie van het eigen vermogen in de balans wordt onderscheiden in:

- de Algemene reserve: dit is een egalisatie- en continuïteitsreserve;
- de Reserve restitutie bijdragen: dit is het deel van het eigen vermogen boven het maximum van de Algemene reserve, dat zal worden aangewend om te restitueren aan de gemeenten van de kerk.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Indien de tijdswaarde van geld materieel is en de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt meer dan een jaar is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is.

De voorziening wachtgelden is getroffen voor de geschatte verplichtingen na het boekjaar met betrekking tot de wachtgelden die lopen per einde dienstjaar. De berekening is gemaakt op het prijspeil van de wachtgelden in het jaar na het boekjaar zonder dat rekening is gehouden met toekomstige indexeringen in het wachtgeld en de premies.

Schulden op korte termijn

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Alle baten en lasten worden verantwoord in de staat van baten en lasten. Dit betekent dat geen rechtstreekse mutaties in het vermogen plaatsvinden, behalve bij stelselwijziging en herstel van fundamentele fouten.

Bijdragen van gemeenten

De bijdragen bestaan uit basisbijdragen, bezettingsbijdragen en bijdragen in de kosten van wachtgeld.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de totale baten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als totale baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden / de tot dat moment verrichte dienstverlening als percentage van de totaal te verrichten dienstverlening / de tot dat moment gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Predikantstraktementen

De beloningen van de predikanten worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door de predikanten of van verrekening met toekomstige betalingen door het kerkgenootschap.

Voor de beloningen met opbouw van rechten en sabbatical leave worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan predikanten die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met predikanten.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: vorderingen, geldmiddelen en kortlopende schulden. De Beheercommissie maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten). Voor de grondslagen wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Rentebaten en -lasten

Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Financiële vaste activa (1) (x € 1,00)	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Deposito's	3.000.000	0
Totaal financiële activa	3.000.000	0

Per ultimo boekjaar lopen bij de Stichting Kerkelijk Geldbeheer drie deposito's van € 1.000.000 met als startdatum 22 juni 2023 en een looptijd langer dan 1 jaar. De looptijden variëren van 2 tot en met 4 jaar.

Vlottende activa

Vorderingen gemeenten (2) (x € 1,00)	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Debiteuren bijdragen centrale kas	3.579.382	2.482.651
Totaal vorderingen gemeenten	3.579.382	2.482.651

Maandelijks wordt voor ruim € 9,2 miljoen gefactureerd aan de gemeenten aan bijdragen voor de centrale kas onder aftrek van de uitkering gemiddelde woonbijdrage. Aan het eind van het jaar was 3,24% van de gefactureerde bedragen in 2023 nog niet voldaan. De laatste facturering vond plaats op 21 december 2023.

De vorderingen worden volledig inbaar geacht. Als een gemeente niet meer in staat is haar verplichtingen jegens de centrale kas predikantstraktementen te voldoen, kan zij via de Solidariteitskas van de Protestantse Kerk in Nederland om financiële steun vragen teneinde de openstaande vordering alsnog te kunnen voldoen.

Overige vorderingen (3) (x € 1,00)	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Teveel uitgekeerde traktementsbestanddelen	11.313	5.708
Vooruitbetaalde facturen	0	18.267
Te ontvangen creditfactuur	110.378	152.007
Totaal overige vorderingen	121.691	175.983

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen (4) (x € 1,00)	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Banktegoeden	10.611.436	13.837.467
Totaal liquide middelen	10.611.436	13.837.467

De Beheercommissie heeft ruim € 10,6 miljoen aan liquide middelen. Hieruit:

- kunnen de wachtgelden op basis van kapitaaldekking gefinancierd worden;
- kunnen de verplichtingen in het komende jaar worden betaald, waaronder vooral de uitbetaling van de opgebouwde vakantietoeslag;
- kunnen niet-begrote uitgaven betaald worden.

Van het bedrag ad € 10.611.436 betreft € 1.000.000 een deposito die in juni 2024 vervalt. De rest van de liquide middelen staat ter vrije beschikking.

Algemene reserve

Algemene reserve (5) (x € 1,00)	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Stand begin boekjaar	7.382.420	6.512.050
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	148.906	870.370
Stand einde boekjaar	7.531.326	7.382.420

De norm van de algemene reserve is bepaald op minimaal 4,8% en maximaal 6,6% van de begrote uitgaven van het jaar volgende op het verslagjaar.

In 2023 is een positief resultaat behaald van € 272.833. Deze kan voor € 148.906 worden toegevoegd aan de Algemene reserve, die daardoor zijn maximumniveau bereikt. Het resterende bedrag kan worden toegevoegd aan de Reserve restitutie bijdragen (zie punt 6).

Reserve restitutie bijdragen (6) (x € 1,00)	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Stand begin boekjaar	0	3.592.386
Bij / Af: resultaatbestemming exploitatieresultaat	123.927	-3.592.386
Stand einde boekjaar	123.927	0

In 2023 is een positief resultaat behaald van € 272.833. Deze kan voor € 148.906 worden toegevoegd, die daardoor zijn maximum niveau bereikt (zie punt 5). Het resterende bedrag kan worden toegevoegd aan de Reserve restitutie bijdragen.

Resultaatbestemming

Het positieve exploitatiesaldo van € 272.833 muteert op de reserves:

- € 148.906 wordt toegevoegd aan de Algemene reserve (zie punt 5)
- € 123.927 wordt toegevoegd aan de Reserve restitutie bijdragen (zie punt 6)

Voorzieningen

Voorziening wachtgelden PKN (7) (x € 1,00)	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Stand begin boekjaar	2.284.848	2.439.102
Betaalde bedragen op lopende uitkeringen ult. 2022		
GR 5-11-1-a (spanningen)	-639.243	-561.303
GR 5-11-1-b (ongeschiktheid)	-103.683	-116.457
GR 5-11-1-c (insolvabiliteit)	-19.230	-38.390
GR 5-11-1-d (losmaking na 12 jaar)	-27.070	-46.551
GR 5-11-1-e (AO met verdien capaciteit/2 jaar ziek)	-14.810	-38.382
GR 5-11-1-f (herstel na AO)	-158	-11.868
GR 5-11-1-vn (afloop tijdelijke dienst)	-6.516	0
GR 5-11-3 (tuchtmaatregel)	0	0
Indexatie/vrijval op lopende uitkeringen ult. 2022		
GR 5-11-1-a (spanningen)	-398.854	-406.032
GR 5-11-1-b (ongeschikt)	-76.800	-50.840
GR 5-11-1-c (insolvabiliteit)	-64.158	-26.660
GR 5-11-1-d (losmaking na 12 jaar)	-33.008	-56.575
GR 5-11-1-e (AO met verdien capaciteit/2 jaar ziek)	172	339
GR 5-11-1-f (herstel na AO)	-11.517	-5.909
GR 5-11-1-vn (afloop tijdelijke dienst)	-19.257	
Nieuwe uitkeringen in 2023		
GR 5-11-1-a (spanningen)	557.435	1.226.442
GR 5-11-1-d (losmaking na 12 jaar)	143.572	0
GR 5-11-1-e (AO met verdien capaciteit/2 jaar ziek)	0	42.447
GR 5-11-1-vn (afloop tijdelijke dienst)	0	29.956
Bijstellingen		
Verwachte toekomstige verrekening neveninkomsten	272.884	-269.902
Verwachte uitval door voortijdige beëindiging	38.505	129.356
Bijdragen gemeenten na 2023		
GR 5-11-1d (losmaking na 12 jaar)	1.900	46.075
Stand einde boekjaar	1.885.012	2.284.848

Per 31 december 2023 hebben 26 predikanten recht op een wachtgeld krachtens de wachtgeldregelingen van de Protestantse Kerk in Nederland in de jaren na 2023. Dit aantal is als volgt te specificeren (bij de onderstaande getallen gaat het om aantal personen en niet om fte's).

GR 5 artikel	omschrijving	begin 2023	bij	af	eind 2023
11-1-a	Ontheffing wegens spanningen	22	5	-7	20
11-1-b	Ontheffing wegens ongeschiktheid	3	0	-1	2
11-1-c	Werktijdvermindering insolvabiliteit gemeente	3	0	-3	0
11-1-d	Vrijwillige losmaking na 12 jaar	1	1	0	2
11-1-e	Afkeuring met verdien capaciteit	1	0	0	1
11-1-e	Losmaking na 2 jaar ziekte	0	0	0	0
11-1-f	Herstel uit arbeidsongeschiktheid	1	0	-1	0
11-1-voetnoot	Afloop tijdelijke dienst	1	0	0	1
11-3	Toepassing tuchtmaatregel	0	0	0	0
	Totaal	32	6	-12	26

Voor de toekomstige verplichtingen is een voorziening opgenomen op basis van de volgende uitgangspunten:

- de wachtgelden worden voor de maximale duur uitgekeerd, zonder rekening te houden met sterftekans;
- de verplichting wordt berekend op basis van het prijspeil 2024;
- de totale verplichting wordt met 24% verminderd vanwege de verwachte verrekening van inkomsten uit arbeid of bedrijf. Het percentage van 24% is het gemiddelde van de laatste drie jaren.
- de totale verplichting is met € 163.273 verminderd vanwege de kostenbesparing die naar verwachting zal worden bereikt door voortijdige beëindiging van wachtgelduitkeringen. Het bedrag van € 163.273 is het gemiddelde van de laatste drie jaren.

De voorziening is op basis van bovenstaande uitgangspunten als volgt te specificeren.

Jaar		GR 5	GR 5	GR 5	GR 5	GR 5	GR 5	GR 5	Totaal
		11-1-a	11-1-b	11-1-c	11-1-d	11-1-e	11-1-f	11-1-vn	
		spanningen	on- geschikt	insolv.	12 jaar	AO VC	herstel AO	afloop TD	
< 1 jaar									
2024	kosten wachtgeld	967.291	95.292	12.706	69.663	14.423	0	13.147	1.172.522
	bijdragen gemeenten	0	0	0	-35.142	0	0	-7.065	-42.207
	saldo < 1 jaar	967.291	95.292	12.706	34.521	14.423	0	6.082	1.130.315
1-5 jaar									
2025	kosten wachtgeld	662.759	57.351	12.706	44.469	13.386	0	0	790.671
2026	kosten wachtgeld	382.166	0	12.706	44.469	0	0	0	439.341
2027	kosten wachtgeld	183.242	0	12.706	44.469	0	0	0	240.417
2028	kosten wachtgeld	87.265	0	1.826	837	0	0	0	89.928
	saldo 1-5 jaar	1.315.432	57.351	39.944	134.244	13.386	0	0	1.560.357
> 5 jaar									
2029	kosten wachtgeld	4.440	0	0	0	0	0	0	4.440
	saldo > 5 jaar	4.440	0	0	0	0	0	0	4.440
	subtotaal	2.287.163	152.643	52.650	168.765	27.809	0	6.082	2.695.112
	af: 24,00% verrekening neveninkomsten	-548.919	-36.634	-12.636	-40.504	-6.674	0	-1.460	-646.827
	af: 6,06% vervroegd einde	-138.559	-9.247	-3.190	-10.224	-1.685	0	-368	-163.273
	totaal	1.599.685	106.762	36.824	118.037	19.450	0	4.254	1.885.012

Voorziening jubileumgratificaties PKN (8) (x € 1,00)	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Stand begin boekjaar	0	0
Vorming voorziening t.l.v. exploitatierekening	952.664	0
Stand einde boekjaar	952.664	0

In de jaren 2005 tot en met 2022 zijn de daadwerkelijk uitbetaalde jubileumgratificaties geboekt in de exploitatierekening van de centrale kas. De accountant heeft laten weten dat het volgens de richtlijnen voor de jaarverslaggeving geboden is om voor de opgebouwde rechten een voorziening in de balans op te nemen. Voor de gratificatie bij 25 jaren moet elk jaar 1/25e deel van de gratificatie worden opgenomen, voor de gratificatie bij 40 jaren elk jaar 1/40e deel van de gratificatie. Per predikant moet de blijfkans worden vastgesteld. Van de opgebouwde rechten moet tenslotte de contante waarde berekend worden.

Voor predikanten geldt een jubileumregeling, waarbij:

- de opbouw plaatsvindt naar rato van de gemiddelde werktijd in de jubileum-periode;
- opgebouwde jaren blijven staan, als de predikant een periode iets anders gaat doen; bij terugkeer in het ambt wordt voortgebouwd op de eerder opgebouwde rechten;
- jaren die zijn doorgebracht als kerkelijk medewerker, meetellen bij de opbouw.

Voor een exacte berekening van de voorziening zou per predikant de gemiddelde werktijd in de opbouwperiode tot nu toe bekend moeten zijn en zou ook moeten vaststaan welke perioden de predikant er tussenuit is geweest. Verder moet bekend zijn of betrokkene jaren heeft opgebouwd als kerkelijk medewerker. Dat vraagt per predikant een onderzoek naar de levensloop, waarbij uit meerdere databronnen gegevens moeten worden opgehaald en waarbij ook aan de predikant zelf gevraagd moet worden of hij opbouwjaren heeft als kerkelijk medewerker. Verder zou per predikant een blijfkans vastgesteld moeten worden. Een dergelijke exacte vaststelling van de voorziening is naar het oordeel van de Beheercommissie redelijkerwijs niet mogelijk.

Voor het berekenen van de voorziening heeft de Beheercommissie daarom gekozen voor een modelmatige aanpak, waarbij de volgende uitgangspunten zijn gehanteerd.

- Basis voor de berekening van de voorziening is het bestand van actieve predikanten per 31 december 2023.
- De opbouw moet worden berekend vanaf de datum van indiensttreding. Als datum indiensttreding wordt de datum genomen die daarvoor momenteel in de traktementsadministratie staat. Niet in alle gevallen is deze datum correct: soms ligt de ingevoerde datum na de daadwerkelijke datum van indiensttreding. Dit uitgangspunt leidt dus tot een te lage voorziening.
- Er wordt van uitgegaan dat de predikant vanaf de datum van indiensttreding onafgebroken heeft gewerkt. Dat is niet in alle gevallen correct. Dit uitgangspunt leidt dus tot een te hoge voorziening.
- Er wordt van uitgegaan dat de huidige werktijd van de predikant overeenkomt met de gemiddelde werktijd over de opbouwjaren tot nu toe. Per individuele predikant klopt dit niet. Over alle predikanten heen wordt ervan uitgegaan dat dit redelijk de werkelijkheid benadert. Al vele jaren ligt de gemiddelde werktijd van predikanten rond 85% van de volledige werktijd.
- Er wordt van uitgegaan dat de predikant onafgebroken blijft doorwerken tot aan de AOW-leeftijd, dat wil zeggen dat de blijfkans op 100% wordt gesteld. Dit is niet in alle gevallen correct. Dit uitgangspunt leidt dus tot een te hoge voorziening.
- Er wordt van uitgegaan dat de predikant stopt bij het bereiken van de AOW-leeftijd. Dit uitgangspunt leidt tot een te lage voorziening, omdat sommige predikanten doorwerken na de AOW-datum en omdat de AOW-datum in de toekomst waarschijnlijk verder oploopt.
- De opbouwrechten van predikanten die momenteel niet als predikant voor gewone werkzaamheden werkzaam zijn, maar die bij herintreding voortbouwen op de eerdere opbouw, zijn niet meegeteld bij de berekening van de voorziening. Dit uitgangspunt leidt tot een te lage voorziening.
- Bij de berekening van de contante waarde is uitgegaan van een gemiddelde traktementsstijging van 2% per jaar en van een disconteringsrente van 4%.

De Beheercommissie is van oordeel dat de berekening op basis van bovenstaande uitgangspunten op dit moment de best mogelijke schatting is. Zij gaat ervan uit dat de plussen en minnen elkaar min of meer zullen compenseren.

Bij bovenstaande uitgangspunten is ten laste van de exploitatierekening een Voorziening jubileumgratificaties gevormd van € 952.664.

Kortlopende schulden

De schulden met een betaaltermijn van minder dan één jaar bedragen per ultimo boekjaar als volgt.

Schulden op korte termijn (9) <i>(x € 1,00)</i>	Balans 31-12-2023	Balans 31-12-2022
Te betalen traktementsbestanddelen en vergoedingen	0	29.530
Te betalen vakantietoeslag	3.355.547	3.357.690
Te betalen pensioenpremie aan PFZW (2 maanden)	2.790.647	2.903.694
Te betalen facturen	641.387	477.390
Te betalen accountantskosten	32.000	17.848
Te betalen aan gemeenten	0	0
Vooruit of teveel ontvangen bijdragen	0	42.682
Totaal schulden op korte termijn	6.819.581	6.828.834

Financiële instrumenten

Algemeen

BCKP heeft te maken met een krediet, liquiditeits- en kasstroomrisico. Om deze risico's te minimaliseren heeft de organisatie beleid opgesteld om deze risico's te beperken. BCKP zet geen derivaten in om risico's te beheersen. BCKP kent geen valuta-, rente-, aandelenrisico.

Kredietrisico

BCKP loopt beperkt kredietrisico op de vordering van gemeenten. Voor de kredietrisico's inzake de overige vorderingen wordt verwezen naar de financiële informatie over de vorderingen in de jaarrekening.

Liquiditeitsrisico

De organisatie loopt geen significante liquiditeitsrisico's.

Kasstroomrisico

De operationele kasstroom in een boekjaar wordt grotendeels bepaald door ontvangsten van de gemeente en de betalingen aan de predikanten. De per jaareinde openstaande vordering en schuld zijn kortlopend. Het kasstroomrisico is derhalve zeer beperkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na de balansdatum te melden.

Toelichting op de baten en lasten

In onderstaande toelichting zijn factoren uitgedrukt in gehele getallen, terwijl het in werkelijkheid getallen zijn met cijfers achter de komma. Vermenigvuldiging van de factoren leidt om die reden in een aantal gevallen niet tot het exacte bedrag van de baten of de lasten.

Bijdragen van gemeenten

Basisbijdragen (10)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal bijdragen (€)	446.557	448.000	476.897
Aantal gemeenten	1.370	1.376	1.374
Tarief per fte per jaar (€)	326	326	347

Elke gemeente van de kerk betaalt aan de centrale kas voor de predikantstraktementen de basisbijdrage. Deze bijdrage is voor elke gemeente even hoog, hoe klein of groot de gemeente ook is. Of hoeveel predikanten zij ook heeft. Uit het totaal van de bijdragen moeten de kosten gedekt kunnen worden die de Dienstenorganisatie maakt voor het onderhoud en de uitvoering van de traktements- en pensioenregeling. Aan bijdragen is € 446.557 ontvangen, aan kosten heeft de Dienstenorganisatie € 504.195 doorbelast (zie punt 39).

De opbrengsten zijn minder dan begroot, omdat er 6 gemeenten minder waren dan geraamd.

Bezettingsbijdragen (11)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal bijdragen (€)	109.766.109	110.989.000	109.515.038
Aantal fte predikanten	1.134,36	1.147,00	1.177,23
Tarief per fte per jaar (€)	96.765	96.765	93.028

Vanaf het moment dat een predikant intrede doet in een gemeente of structurele hulpdiensten gaat verrichten, is de gemeente aan de centrale kas daarvoor de bezettingsbijdrage verschuldigd. De bijdrage is afhankelijk van het werktijdpercentage van de predikant en duurt tot de predikant van de gemeente wordt losgemaakt of de hulpdiensten zijn afgelopen.

De bezettingsbijdragen zijn ruim € 864.000 lager dan begroot. Oorzaak: er waren in 2023 gemiddeld 9 fte minder predikanten dan begroot.

Het gemiddelde van 1.134 fte predikanten is als volgt te specificeren.

	bedrag	aantal fte 2023	aantal fte 2022	verschil
vaste dienst	103.881.387	1.073,54	1.141,60	-68,06
tijdelijke dienst	1.369.818	14,16	7,28	+6,88
hulpdiensten	4.704.283	48,62	28,98	+19,64
korting na 1 jaar ziekte	-189.379	-1,96	-0,64	-1,32
totaal	109.766.109	1.134,36	1.177,22	-42,86

Het aantal fte vaste aanstellingen is in 2023 met 68 fte afgenomen ten opzichte van 2022.

Het aantal fte tijdelijke aanstellingen (beroep in tijdelijke dienst + structurele hulpdiensten) is met ruim 26 fte toegenomen. Let wel: het gaat hier om een toename van verloningen via de centrale kas predikantstraktementen. Voor 1 juli 2021 werden contracten voor structurele hulpdiensten niet via de centrale kas verloond. Vanaf 1 juli 2021 is er sprake van een geleidelijke inloop in de centrale kas.

Uitgesplitst naar aantal personen en leeftijd (onder of boven de AOW-leeftijd) ziet de verdeling er als volgt uit.

	aantal fte	aantal betrokken predikanten ¹	waarvan boven de AOW-leeftijd	gemiddelde werktijd per persoon op jaarbasis
vaste dienst	1.073,54	1.268	15	85%
tijdelijke dienst ²	14,16	48	2	30%
structurele hulpdiensten	48,62	222	114	22%

Tijdelijke-dienst-opslagen (12)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal bijdragen (€)	358.238	234.000	246.211
Aantal fte pred. in tijd. dienst + hulpdiensten	63	41	36
Tarief per fte per jaar (€)	5.707	5.707	6.911

Bij een beroep in tijdelijke dienst en bij een opdracht tot structurele hulpdiensten moet een gemeente een opslag op de bezettingsbijdrage betalen. Dit is nodig om de toeslagen te kunnen financieren die predikanten met een tijdelijke aanstelling krijgen bovenop het gewone traktement (zolang ze de AOW-leeftijd niet hebben bereikt). Deze toeslag van 10% is een tegemoetkoming voor het werkloosheidsrisico na afloop van de tijdelijke werkzaamheden. De predikant heeft dan namelijk geen recht op wachtgeld (= werkloosheidsuitkering).

Het aantal tijdelijke aanstellingen was in 2023 fors hoger dan verwacht bij het opstellen van de begroting.

Vacaturebijdragen (13)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal bijdragen (€)	0	0	-55.861
Aantal fte vacatures	n.v.t.	0	n.v.t.
Tarief per fte vacature per jaar (€)	n.v.t.	0	n.v.t.

Door de wijziging van de omslagregeling bestaat per 1 januari 2022 de vacaturebijdrage (bijdrage die moest worden betaald door gemeenten met een predikantsvacature) niet meer als onderdeel van de

¹ Eén persoon kan vanwege meerdere aanstellingen meerdere keren meetellen. Voorbeeld: een predikant kan een vaste aanstelling voor 60% werktijd hebben en daarnaast een opdracht voor structurele hulpdiensten uitvoeren voor 40% werktijd.

² Tijdelijke werktijduitbreidingen op een vaste dienst van langer dan 2 jaar, zijn in de administratie behandeld als een tijdelijke dienst.

omslagregeling. Om die reden zijn voor 2023 geen opbrengsten begroot en gerealiseerd. Alleen vanwege de vergelijkende cijfers met 2022 worden de cijfers getoond.

Beschikbaarheidsbijdragen (14)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal bijdragen (€)	0	0	-1.674
Aantal gemeenten (afgerond op heel getal)	n.v.t.	0	n.v.t.
Tarief per gemeente per jaar (€)	n.v.t.	0	n.v.t.

Door de wijziging van de omslagregeling bestaat per 1 januari 2022 de beschikbaarheidsbijdrage (bijdrage die moest worden betaald door gemeente zonder predikant) niet meer als onderdeel van de omslagregeling. Om die reden zijn voor 2023 geen opbrengsten begroot en gerealiseerd. Alleen vanwege de vergelijkende cijfers met 2022 worden de cijfers getoond.

Bijdragen wachtgelden (15)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal bijdragen (€)	66.461	0	6.456

Wachtgelden worden in de meeste gevallen volledig gefinancierd vanuit de centrale kas predikantstraktementen. Er zijn twee uitzonderingen: bij de afloop van een tijdelijke dienst (oude regeling voor 1 juli 2021) en bij een losmaking na een verbintenis van tenminste 12 jaren moet de gemeente bijdragen in de kosten van het wachtgeld. Meestal lopen deze kosten via de Voorziening wachtgelden (zie punt 7).

In 2023 is 1 nieuw wachtgeld bij een losmaking na een verbintenis van tenminste 12 jaren ontstaan. De bijdrage van de gemeente voor het jaar 2023 bedroeg € 66.461. De verwachte bijdragen voor de jaren na 2023 zijn via de Voorziening wachtgelden verantwoord.

Bijdragen van predikanten

Woonbijdragen predikanten (16)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal bijdragen (€)	3.469.959	3.962.000	4.477.096
Aantal fte predikanten in ambtswoning	402	462	545
Gemiddelde woonbijdrage (€)	8.632	8.575	8.215

Bij predikanten die onder de overgangsregel voor de woonbijdrage vallen, houdt de Beheercommissie de woonbijdrage in op het traktement (onder de nieuwe regeling betaalt de predikant de woonbijdrage rechtstreeks aan de eigen gemeente). In 2023:

- werd gemiddeld een hoger bedrag van € 57 per predikant per jaar ingehouden dan geraamd;
- viel veel minder fte predikant onder de overgangsregeling dan geraamd: 60 minder.

Per saldo is hierdoor een aanmerkelijk bedrag minder aan woonbijdragen ingehouden dan begroot: € 492.041. Het lijkt erop dat de nieuwe regeling voor de woonbijdrage geen belemmering voor predikanten vormt om de oude standplaats te verwisselen voor een nieuwe. Het aantal predikanten onder de overgangsregeling neemt immers in rap tempo af.

Tegenover de ingehouden woonbijdragen van de predikanten staat de uitkering van de gemiddelde woonbijdrage aan de gemeenten (zie punt 35). Die is op basis van de begroting vastgesteld. In 2023 is voor een bedrag ad € 23.938 meer aan woonbijdragen bij predikanten ingehouden dan aan gemeenten uitgekeerd. Dit komt omdat de traktementen iets meer zijn gestegen dan geraamd en daarmee ook de traktement-afhankelijke woonbijdrage onder de overgangsregeling.

Primaire arbeidsvoorwaarden

Basistraktement (17)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	47.540.892	48.133.000	47.203.390
Gemiddeld aantal fte	1.133	1.147	1.179
Bedrag basistraktement (€ per maand)	3.497	3.497	3.336

Elke predikant in vaste of tijdelijke dienst en elke predikant voor structurele hulpdiensten ontvangt het basistraktement. Deze bedroeg per 1 januari 2023 € 3.420,07 per fulltime predikant per maand en per 1 april 2023 € 3.522,67 per fulltime predikant per maand (+ 3%).

In 2023:

- was het gemiddelde van de uitbetaalde bedragen gelijk aan het begrote bedrag;
- werd aan 14 fte minder basistraktement uitbetaald dan begroot.

Per saldo werd € 592.108 minder aan basistraktement besteed dan begroot.

Het aantal fte uitbetaalde basistraktementen bedraagt 1.133, terwijl het aantal fte in rekening gebrachte bezettingsbijdragen 1.134 (zie punt 10) bedraagt. Het verschil kan worden verklaard doordat het programma dat de traktementen uitrekent, anders omgaat met de dagen in de maand dan het programma dat de facturen berekent.

Periodieke verhogingen (18)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	27.483.228	27.761.000	27.594.103
Rekenkundig gemiddeld aantal fte	1.133	1.147	1.179
Gemiddeld aantal periodieken	17,12	17,08	17,12
Bedrag van 1 periodiek (€ per maand)	118,07	118,09	113,92

Naast het basistraktement heeft een predikant recht op periodieke verhogingen. Na elk volbracht dienstjaar wordt op 1 januari van het jaar de volgende trede toegekend. Er zijn 20 treden. Het bedrag van 1 periodieke verhoging bedroeg per 1 januari 2023 € 115,49 per fulltime predikant per maand en per 1 april 2023 € 118,95 per maand (+ 3%).

In 2023:

- was het gemiddelde van de uitbetaalde bedragen nagenoeg gelijk aan het begrote bedrag;
- was het gemiddelde aantal periodieke verhogingen 0,04 hoger dan begroot
- werden de periodieke verhogingen aan 14 fte predikanten minder uitbetaald dan begroot.

Per saldo werd € 277.772 minder aan periodieke verhogingen besteed.

Tijdelijke-dienst-toeslag (19)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	253.471	172.000	152.613
Gemiddeld aantal fte	38	26	24
Gemiddeld bedrag van de toeslag (€ per maand)	551,81	551,28	528,68

Predikanten met een beroep in tijdelijke dienst en predikanten met een opdracht voor structurele hulpdiensten ontvangen een toeslag van 10% op het basistraktement en de periodieke verhogingen. Dit geldt zolang ze de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt. De toeslag is een tegemoetkoming voor het werkloosheidsrisico na afloop van de tijdelijke werkzaamheden. De predikant heeft dan namelijk geen recht op wachtgeld (= werkloosheidsuitkering).

In 2023 was:

- was het gemiddelde bedrag van de toeslag € 0,53 per fulltime predikant per maand hoger dan begroot;
- het aantal fte 12 hoger dan begroot.

Per saldo is € 81.471 meer uitgegeven dan begroot.

Bij punt 12 is toegelicht dat voor 63 fte de tijdelijke-dienst-opslag in rekening is gebracht bij de gemeenten.

Hierboven staat dat bij 38 fte predikanten de tijdelijke-dienst-toeslag is uitgekeerd.

Het verschil van 25 fte betreft predikanten boven de AOW-leeftijd.

Vakantietoeslag (20)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	6.022.207	6.085.000	5.994.749
Toeslagpercentage	8,0%	8,0%	8,0%

Predikanten hebben recht op 8% vakantietoeslag, berekend over de som van het basistraktement, de periodieke verhogingen en de tijdelijk-dienst-toeslag. De vakantietoeslag wordt maandelijks gereserveerd en uitbetaald in mei.

Er is € 62.793 minder uitgegeven dan begroot, omdat er minder is besteed aan basistraktementen (zie punt 17), periodieke verhogingen (zie punt 18) en tijdelijke-dienst-toeslag (zie punt 19).

Eindejaarsuitkering (21)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	6.248.042	6.313.000	6.220.856
Toeslagpercentage	8,3%	8,3%	8,3%

Predikanten hebben recht op 8,3% eindejaarsuitkering, berekend over de som van het basistraktement, de periodieke verhogingen en de tijdelijk-dienst-toeslag. De eindejaarsuitkering wordt maandelijks gereserveerd en uitbetaald in december.

Er is € 64.958 minder uitgegeven dan begroot, omdat er minder is besteed aan basistraktementen (zie punt 17), periodieke verhogingen (zie punt 18) en tijdelijke-dienst-toeslag (zie punt 19).

Eenmalige uitkering (22)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	516.433	516.000	520.282
Bedrag per fulltime uitkering	450	450	450
Aantal fte uitkering	1.148	1.147	1.156

In navolging van de CAO-rijik heeft het Georganiseerd overleg predikanten besloten tot een eenmalige uitkering van € 450 per fulltime predikant op 1 april 2023. In 2022 werd een eenmalige uitkering van € 450 per fulltime predikant verstrekt aan alle predikanten die werkzaam waren op 1 december 2022.

Het bedrag per uitkering was gelijk aan de begroting. Er is voor 1 fte predikant meer uitgegeven dan begroot.

Secundaire arbeidsvoorwaarden

Tegemoetkoming premie ZVW (23)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
---------------------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------

Totaal lasten (€)	5.292.465	5.199.000	5.065.236
Percentage van traktement	6,68%	6,82%	6,75%

Naast de premie die zij betalen aan de zelf gekozen zorgverzekeraar betalen predikanten aan de Belastingdienst de zogenaamde inkomensafhankelijke premie voor de zorgverzekeringswet (ZVW). Voor werknemers wordt deze premie door de werkgever betaald. De premie van de predikant bedroeg in 2023 5,43% van het traktement tot een maximum van € 66.956. Van de kerk krijgt de predikant een tegemoetkoming die net zo hoog is als werkgevers voor werknemers moeten afdragen. Dat was in 2023 6,68% van het traktement tot een maximum van € 66.956. Dit is meer dan de af te dragen premie, maar over de tegemoetkoming moet de predikant inkomstenbelasting betalen. Per saldo heeft de predikant een kostenpost, waar voor een werknemer alle kosten volledig gedragen worden door de werkgever.

In 2023 werd € 93.465 meer uitgegeven dan begroot, hoewel het heffingspercentage 0,14%-punt lager was dan begroot en hoewel en minder traktement werd uitbetaald dan begroot. De reden voor de hogere uitgaven was het hogere maximum waarover de tegemoetkoming wordt berekend.

Bureaunkosten predikanten (24)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	1.435.132	1.491.000	1.494.854
Bedrag per fulltime vergoeding per jaar	1.272	1.300	1.272
Aantal fte vergoeding	1.128	1.147	1.175

Voor de kosten die zij maken voor representatie, bureaubenodigheden, computer en communicatie (telefoon en internet) krijgen predikanten een vaste vergoeding, die afhankelijk is van de werktijd. In 2023 bedroeg deze € 106 per maand voor een fulltime predikant.

In 2023 werd € 55.868 minder uitgegeven dan begroot, omdat:

- het uitkeringsbedrag € 28 per jaar lager was dan begroot
- het aantal fte, waarvoor de vergoeding betaald moest worden 19 lager was dan begroot.

Vakliteratuur en permanente educatie (25)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	1.149.879	1.111.000	1.164.461
Bedrag per vergoeding per jaar	822	822	822
Aantal vergoedingen	1.399	1.352	1.417

Voor de kosten die zij zelf maken voor vakliteratuur en permanente educatie krijgen predikanten een vaste werktijd onafhankelijke vergoeding. In 2023 bedroeg deze € 68,50 per maand per predikant, ongeacht het werktijdpercentage.

In 2023 werd ruim € 38.879 meer uitgegeven dan begroot, omdat het aantal predikanten aan wie de vergoeding betaald moest worden 47 hoger was dan begroot. De toename van het aantal kleine contracten voor structurele hulpdiensten, waarbij toch de fulltime vergoeding gegeven wordt, verklaart deze toename.

Centrale kosten permanente educatie (26)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	448.264	500.000	379.761

Naast de kosten die de predikant zelf maakt voor permanente educatie betaalt de kerk ook een deel van de kosten voor de permanente educatie. Hierbij gaat het om de kosten van de:

- primaire nascholing (mentoraat en Hydepark)

- voortgezette nascholing (PThU, Hydepark, supervisie en specialisaties)
- de organisatie van de permanente educatie door de Dienstenorganisatie.

Deze kosten worden volgens een afgesproken sleutel verdeeld over de algemene kas (quotum) en de centrale kas predikantstraktementen. Over 2023 kreeg de Beheercommissie van de Dienstenorganisatie een factuur van € 448.264, terwijl een bedrag van € 500.000 begroot was. De afdeling Vitale Roeping van de Dienstenorganisatie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de permanente educatie.

Verhuiskosten bij emeritaat/na overlijden (27)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	305.100	284.000	266.484
Aantal declaraties	32	32	29
Gemiddeld bedrag per declaratie (€)	9.534	8.875	9.189

Als een predikant wegens emeritaat of wegens een onvrijwillige, maar niet verwijtbare losmaking de ambtswoning moet verlaten, dan bestaat er onder bepaalde voorwaarden recht op vergoeding van de verhuisnota en de inrichtingskosten. Daarnaast hebben nabestaanden recht op de vergoeding als zij de ambtswoning moeten verlaten na het overlijden van de predikant. In 2023 werd gemiddeld € 3.716 per verhuisnota vergoed en € 5.818 als vaste vergoeding voor de inrichtingskosten. Er is € 21.100 meer uitgegeven dan begroot, omdat het gemiddelde vergoedingsbedrag hoger was dan begroot. Het aantal declaraties was gelijk aan het aantal dat begroot was.

Jubileumgratificaties (28)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	1.155.027	210.000	152.206
Uitbetaalde gratificatie in het boekjaar	202.363	210.000	152.206
Toevoeging aan de Voorziening jubileumgratificaties	952.664	n.v.t.	n.v.t.
Aantal toekenningen	47	56	39
Gemiddeld bedrag per toekenning (€)	24.575	3.750	3.903

Als een predikant 25 of 40 jaar lang een rechtspositie heeft gehad als predikant (GR 5) of als kerkelijke medewerker (GR 6), dan bestaat er recht op een jubileumgratificatie. De hoogte van de gratificatie wordt bepaald door de gemiddelde werktijd in de jubileum periode, de hoogte van het traktement op de jubileumdatum en het uitkeringspercentage bij het jubileum (70% van het fulltime maandbedrag aan basistraktement, periodieke verhogingen en vakantietoeslag bij 25 jaar, 100% bij 40 jaar).

In 2023:

- lag het gemiddelde gratificatie-bedrag € 556 hoger dan begroot;
- was het aantal gratificaties (38 bij 25 jaar en 9 bij 40 jaar) 9 lager dan begroot.

Per saldo werd bijna € 7.637 minder uitgegeven dan begroot.

Daarnaast is in 2023 in overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving een Voorziening jubileumgratificaties gevormd. Volgens de toelichting bij punt 8 kostte de vorming van de Voorziening € 952.664.

Aanvulling AOP eerste jaar (29)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	0	2.000	0
Aantal toekenningen	0	1	0
Gemiddeld bedrag per toekenning (€)	0	2.000	0

Als een predikant binnen een jaar na het begin van de ziekte wordt afgekeurd, wordt de 70%-arbeidsongeschiktheidsuitkering van Aegon tot het eind van het eerste ziektejaar aangevuld tot 100%. In 2023 zijn er geen afkeuringen binnen het eerste jaar van ziekte geweest. Er was 1 geval begroot.

Overlijdensuitkeringen (30)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	0	30.000	19.034
Aantal toekenningen	0	2	2
Gemiddeld bedrag per toekenning (€)	0	15.000	9.517

Als een predikant overlijdt, hebben de nabestaanden recht op de overlijdensuitkering gelijk aan het traktement in de rest van de maand van overlijden en drie maanden daarna.

In 2023 zijn er geen dienstdoende predikanten overleden, terwijl 2 gevallen waren begroot.

Suppleties predikanten (31)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	432.485	440.000	519.002
Aantal predikanten met suppletie	294	niet berekend	354
Gemiddeld bedrag per predikant (€)	1.471	niet berekend	1.466

Bij de invoering van de nieuwe traktementsregeling op 1 januari 2005 is voor predikanten een overgangsmaatregel getroffen waardoor zij er ten opzichte van hun traktement in de voormalige kerkeigen regeling (Nederlandse Hervormde Kerk, Gereformeerde Kerken in Nederland en Evangelisch-Lutherse Kerk) netto niet op achteruit zouden gaan. Omdat de top van de hoogste hervormde en gereformeerde schaal hoger was dan de top van de protestantse schaal is aan een groot aantal predikanten op de datum van overgang de zogenaamde primaire suppletie toegekend. In de jaren tot en met 2009 werd aan predikanten die op de termijn van vijf jaren hun inkomensperspectief zagen afnemen, de zogenaamde ingroei-suppletie nog toegekend. De hoogte van de suppleties wordt met de traktementsontwikkeling geïndexeerd. Door pensionering en ontheffing van het ambt neemt het aantal predikanten met een suppletie af.

In 2005 hadden 1.170 predikanten een suppletie. In 2023 waren er nog 294 predikanten met een suppletie. De uitgaven lagen in 2023 € 7.515 onder het bedrag van de begroting.

Sociale voorzieningen

Wachtgelden PKN (32)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	581.337	1.050.000	711.052
Kosten nieuwe wachtgelden in boekjaar	157.654	n.v.t.	89.379
Toevoeging aan Voorziening wachtgelden PKN	408.974	1.000.000	612.622
Kosten re-integratiebeleid	14.709	50.000	9.051

De generale regeling rechtspositie predikanten kent een aantal situaties, waarin een predikant onvrijwillig werkloos kan worden en recht kan doen gelden op een wachtgelduitkering:

- losmaking van de gemeente wegens spanningen (GR 5-11-1-a juncto ordinantie 3-20)
- ontheffing van het ambt wegens ongeschiktheid (GR 5-11-1-b juncto ordinantie 3-21)
- vermindering van werktijd of losmaking in het belang van de gemeente (meestal bij insolventie van de gemeente, GR 5-11-1-c juncto ordinantie 3-16-7)
- losmaking van de gemeente met wederzijds goedvinden na een verbintenis van minstens 12 jaren (GR 5-11-1-d juncto ordinantie 3-26-3)
- bij emeritaat wegens arbeidsongeschiktheid met verdien capaciteit in ander werk of na afloop van twee jaar ziekte zonder dat er al een keuringsuitslag is (GR 5-11-1-e juncto Verzuimprotocol)
- bij herstel uit arbeidsongeschiktheid (GR 5-11-1-f juncto Verzuimprotocol)
- bij losmaking van een gemeente in opheffing (GR 5-11-1-g juncto ordinantie 2-9)
- bij schorsing voor onbepaalde tijd of bij ontzetting uit het ambt, waarbij het college voor het opzicht het recht op een wachtgelduitkering heeft uitgesproken (GR 5-11-3 juncto ordinantie 10-9-7)
- afloop van een tijdelijke dienst, die is ingegaan voor 1 juli 2021 (GR 5-11-1-voetnoot).

In 2023 is:

- voor € 157.654 aan kosten gemaakt voor nieuw ingegane wachtgelden, die niet voorzien waren in de Voorziening wachtgelden per ultimo 2022. Het gaat hierbij om:
 - € 114.519 aan wachtgelden bij losmaking wegens spanningen
 - € 43.017 aan een wachtgeld bij vrijwillige losmaking na een verbintenis van minstens 12 jaar
 - € 118 aan een wachtgeld bij herstel uit arbeidsongeschiktheid
- voor € 408.974 toegevoegd aan de Voorziening wachtgelden; onder punt 7 is een nadere specificatie gegeven van de uitgaven voor wachtgelden in 2023 en van de toekomstige verplichtingen.
- voor € 14.709 aan kosten gemaakt voor re-integratie-activiteiten. Het gaat hierbij om:
 - € 7.074 voor re-integratie-activiteiten, zoals cursussen en coaching
 - € 6.715 voor uitgevoerde loopbaan-assessments
 - € 920 voor vervoerskosten.

De kosten voor de wachtgelden zijn in 2023 € 468.663 lager dan begroot. De oorzaken hiervan zijn:

- een betrekkelijke geringe instroom van nieuwe uitkeringen, zowel qua aantal als qua duur;
- de goede mate waarin predikanten met een wachtgeld erin slagen nieuwe inkomsten uit arbeid en bedrijf te verwerven;
- betrekkelijke geringe kosten voor re-integratie-activiteiten.

Pensioenpremies PFZW (33)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	8.929.835	9.238.000	8.925.326
Percentage totale premie	25,80%	25,80%	25,80%
Aandeel gemeenten in de premie	13,25%	12,89%	12,90%
Aandeel predikanten in de premie	12,55%	12,91%	12,90%
Franchise	14.714	13.425	13.434

De pensioenvoorziening van de predikanten is sinds 1 juli 2012 ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De uitvoeringsovereenkomst met dit pensioenfonds is aanvankelijk voor 10 jaar

gesloten en is per 1 juli 2022 voor 10 jaar verlengd tot 1 juli 2032. Op de predikanten is de standaardregeling voor het ouderdomspensioen en het nabestaandenpensioen van toepassing.

In 2023:

- werden minder traktementen uitbetaald dan begroot (zie de punten 17 tot en met 21)
- was de franchise (= het deel van het traktement waarover geen pensioen wordt opgebouwd) hoger dan begroot (€ 14.714 i.p.v. € 13.425)
- was het werkgeversdeel in de premie hoger dan begroot (13,25% i.p.v. 12,89%)

Per saldo leidde dit tot € 308.165 minder uitgaven dan begroot.

Pensioenpremies ASR (34)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	1.752.812	2.379.000	2.222.116
Percentage totale premie	2,09%	2,78%	2,78%

De verzekering voor het inkomen bij arbeidsongeschiktheid is voor de predikanten ondergebracht bij ASR Nederland. Voor de predikanten is een specifieke polis afgesloten, waarbij WIA-conform gekeurd wordt en de predikant bij verlies van verdien capaciteit als gevolg van arbeidsongeschiktheid 70% uitkering krijgt.

In 2023:

- werden minder traktementen uitbetaald dan begroot (zie de punten 16 tot en met 20)
- was het premiepercentage lager dan begroot (2,09% i.p.v. 2,78%)

Per saldo leidde dit tot € 626.188 minder uitgaven dan begroot.

Uitkeringen aan gemeenten

Uitkering gemiddelde woonbijdragen (35)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	3.446.021	3.962.000	4.435.395
Gemiddelde van de ingehouden woonbijdragen	8.576	8.576	8.135
Aantal fte predikanten in ambtswoning	402	462	545

Bij predikanten die onder de overgangsregel voor de woonbijdrage vallen, houdt de Beheercommissie de woonbijdrage in op het traktement en stort de bij begroting geraamde gemiddelde woonbijdrage door aan de gemeente.

In 2023 werd € 515.979 minder aan gemiddelde woonbijdragen uitgekeerd dan begroot, omdat er veel minder predikanten met een ambtswoning onder de overgangsregeling waren dan begroot. Zie toelichting bij punt 16.

In 2023 betaalde de Beheercommissie voor € 3.446.021 uit aan gemiddelde woonbijdragen, terwijl van predikanten een bedrag aan woonbijdragen werd ontvangen van € 3.469.959 Het saldo van € 23.938 betreft een afwijking van minder dan 1% en is een opbrengstenpost voor de kas.

Proponentenkorting (36)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	219.796	194.000	125.901
Aantal fte proponenten met korting	39	34	18
Gemiddeld bedrag per predikant (€)	5.707	5.706	6.911

Sinds 1 juli 2021 ontvangen gemeenten die een proponent (= beginnend predikant) beroepen gedurende een periode van vier jaren een korting op de bezettingsbijdrage. Waar predikanten door de omslagregeling allemaal even duur zijn, staan proponenten door hun gebrek aan ervaring op achterstand. De proponentenkorting is bedoeld als financiële prikkel om een proponent te beroepen.

In 2023 is € 25.796 meer uitgegeven dan begroot. Dit komt omdat er 5 fte meer proponenten waren dan begroot. In totaal werd voor 39 fte proponenten een korting toegepast.

Omdat de proponentenkorting 4 jaar duurt en de regeling is ingevoerd per 1 juli 2021, groeit het aantal proponenten, voor wie de proponentenkorting genoten wordt. In 2022 werd de korting toegepast op 38 proponenten, in 2023 op 67 proponenten. Dat zijn de proponenten die in de periode 1 juli 2021 - 31 december 2023 zijn ingestroomd.

Vergoedingen ex artikel 24-8 GRRP (37)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	0	0	0
Aantal vergoedingen	0	0	0

Op grond van artikel 24-8 van de generale regeling rechtspositie predikanten kan een gemeente die te maken heeft gehad met de situatie dat een college voor het opzicht tijdens de behandeling van een tuchtzaak de werkzaamheden van de predikant heeft opgeschort, vragen om gedeeltelijke vergoeding van de kosten die de gemeente in deze periode voor de predikant heeft gemaakt. In 2023 is hiervan evenals in 2022 geen sprake geweest.

Restitutie bijdragen vorig jaar (38)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	0	0	3.592.379

In 2022 heeft de Beheercommissie aan de gemeenten het overschot van de centrale kas, zoals dat bestond per ultimo 2021 aan de gemeenten gerestitueerd, in totaal € 3.592.379. In 2023 was er geen restitutie aan de gemeenten te verlenen.

Kosten beheer en administratie

Kosten beheer en administratie (39)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	504.195	448.000	445.208
Aantal fte einde jaar voor traktementen	3,95	3,95	4,40
Specificatie lasten (€):			
Loonkosten, incl. sociale lasten/pensioenpremie	339.013	306.000	303.107
Doorberekening PLD:			
- huisvesting + facilitaire zaken	45.145	38.000	43.175
- automatisering	88.153	84.000	67.691
Accountantskosten	32.000	21.000	26.318
Reis-, verblijf- en vergaderkosten	2.350	3.000	2.036
Diversen	0	0	34
Externe adviezen	3.812	0	6.670
Betalingsverkeer en betalingsverschillen	-2.226	0	297
Contributies en abonnementen	605	1.000	603
Ontvangen bijdragen voor dienstverlening	-4.657	-5.000	-4.722

De medewerkers van het bureau zijn in dienst van de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland. De Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen heeft zelf geen personeel in dienst.

In 2023 heeft de Dienstenorganisatie de kosten doorberekend op basis van specifieke afspraken daarover. Voor de jaren vanaf 2023 is een service-level-agreement gesloten met concrete afspraken over de wijze van doorbelasten.

De bijdragen voor dienstverlening worden betaald door de Evangelisch-Altreformierte Kirche, voor wie de Beheercommissie als tussenpersoon optreedt naar Aegon en het Pensioenfonds Zorg & Welzijn.

Arbodienst (40)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	155.932	115.000	114.840
- Basistarief aansluiting Perspectief (€)	18.267	21.000	18.173
- Declaratie consulten en administratie (€)	137.665	94.000	96.667

Bij ziekte worden predikanten volgens bepalingen in het Verzuimprotocol Predikanten begeleid door de arbodienst, die daarvoor door de Beheercommissie gecontracteerd wordt namens de Protestantse Kerk in Nederland. Vanaf 1 januari 2015 wordt de verzuimbegeleiding verzorgd door Perspectief Groep BV te Harderwijk.

In 2023 waren de kosten € 155.932, bestaande uit:

- € 18.267 voor abonnementskosten;
- € 19.224 voor 15 arbeidsdeskundige onderzoeken (€ 1.282 per onderzoek);
- € 116.028 voor de verzuimbegeleiding van 139 zieke predikanten (gemiddeld € 834 per zieke predikant). De begeleiding vindt plaats door verzuimconsultants en bedrijfsartsen;
- € 2.413 voor casemanagement van 139 zieke predikanten (€ 17 per zieke predikant).

Per verzekerde predikant waren de kosten € 115 per jaar.

Uitvoeringskosten AO-uitkeringen PFZW (41)	Rekening	Begroting	Rekening
--	----------	-----------	----------

	2023	2023	2022
Totaal lasten (€)	0	0	1.845

Bij de overdracht van de pensioenvoorziening van het Pensioenfonds Predikanten naar het Pensioenfonds Zorg en Welzijn op 1 juli 2012 zijn 130 lopende arbeidsongeschiktheidsuitkeringen overgegaan naar het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Hierbij is tussen de Protestantse Kerk in Nederland en het Pensioenfonds Zorg en Welzijn afgesproken dat de Protestantse Kerk in Nederland de herkeuring van deze predikanten bewaakt en financiert.

In 2022 heeft de Beheercommissie uit coulance de reïntegratiekosten vergoed die een gemeente had gemaakt, nadat zij een predikant had beroepen, die vanuit een situatie van volledige afkeuring weer deels was goedgekeurd voor het werk van predikant.

In 2023 zijn geen kosten gemaakt voor herkeuringen.

Van de oorspronkelijke 130 uitkeringen lopen er ultimo 2023 nog 42, nadat de andere uitkeringen door pensionering of overlijden zijn gestopt.

Afboeking dubieuze debiteuren (42)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal lasten (€)	2.542	0	0

De Beheercommissie voert in principe het beleid om geen openstaande posten af te schrijven. Zodra een gemeente achterstallige betalingen krijgt, wordt in overleg met het classicale college voor de behandeling van beheerszaken gekeken hoe de gemeente haar schulden (weer) kan voldoen, eventueel met hulp uit de Solidariteitskas. In 2023 zijn - na overleg - 2 langlopende openstaande posten afgeboekt tot een totaalbedrag van € 2.542.

Rentebaten/-lasten

Ontvangen/Betaalde rente (43)	Rekening 2023	Begroting 2023	Rekening 2022
Totaal baten (€)	40.604	0	-65.086

De Beheercommissie beschikte per ultimo boekjaar over € 13,6 miljoen aan vaste en liquide financiële middelen om redenen zoals toegelicht bij de punten 1 en 4. Rekening houdend met de termijn, waarop de middelen beschikbaar moeten zijn, kunnen deze middelen gesteld worden op spaarrekeningen of deposito's. In 2023 werd rente ontvangen over 4 deposito's bij de Stichting Kerkelijk Geldbeheer.

Goedkeuring

De kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland heeft het financieel verslag over het boekjaar 2023 behandeld en goedgekeurd in de vergadering van 28 juni 2024.

Utrecht, 8 mei 2024

drs. C. de Heer, voorzitter
 mr. A. Bel
 W. Getkate RA
 J. ter Keurs MScBA
 mr. drs. T.G.H. Spruyt

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Zie volgende pagina.

Statutaire bepaling resultaatbestemming

In de statuten van de Protestantse Kerk in Nederland zijn geen bepalingen inzake resultaatbestemming opgenomen voor de Beheercommissie centrale kas predikantstraktementen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de beheercommissie van de centrale kas predikantstraktementen van de Protestantse Kerk in Nederland en de kleine synode

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de centrale kas predikantstraktementen te Utrecht (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de centrale kas predikantstraktementen per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2023;
- 2 de staat van baten en lasten over 2023;
- 3 het kasstroomoverzicht; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van centrale kas predikantstraktementen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheercommissie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheercommissie en de kleine synode voor de jaarrekening

De beheercommissie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven'. In dit kader is de beheercommissie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de beheercommissie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheercommissie afwegen of de centrale kas predikantstraktementen in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de beheercommissie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheercommissie het voornemen heeft om de centrale kas predikantstraktementen te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheercommissie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de centrale kas predikantstraktementen haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De kleine synode is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de centrale kas predikantstraktementen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Centrale Kas Predikantstraktementen;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheercommissie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de beheercommissie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Centrale Kas Predikantstraktementen haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de kleine synode onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 28 juni 2024

KPMG Accountants N.V.

W.A. Touw RA